

Reggeli Ujság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVI SAD, KRALJA PETRA ULICA 30. I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58.
SZUBOTICA: Kralja Aleksandra 9. sz.

Novisád, 1930. évi április hó 27.

VASÁRNAP

XI. évfolyam

99. szám

Előfizetési ára: egy óra 40 dinár, három óra 120 dinár. — Külföldön egy hónapra 50 dinár. — Egyes szám ára hétköznap 1.50 dinár, vasárnap 2 dinár. Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel.

Holnapra várják a keleti jóvátételi konferencia befejezését

A Young-terv életbeléptetése elősegíti az utódállamok gazdasági közeledését

Párisból jelentik: A lapok részletesen foglalkoznak a keleti jóvátételek kérdésével és ismertetik Loucheur bizottsági elnöknek erre vonatkozó nyilatkozatait. Megállapítják, hogy a tárgyaló felek teljes jóakarattal igyekeznek előmozdítani a kérdés megoldását és dicsérettel emlékeznek meg Loucheur erélyes fáradozásairól.

A lapok általánosságban annak a véleményüknek adnak kifejezést, hogy az egyezmény aláírása legkésőbb hétfőn megtörténik. A Matin szerint az értekezlet sikerének közvetlen eredménye az, hogy lehetővé

teszi Olaszország és Japán részéről a Young-terv haladéktalan ratifikálását távolabbi eredménye pedig az, hogy a volt monarchia utódállamai között megnyitja a gazdasági közeledés lehetőségeit.

A londoni Times párisi levelezője írja, hogy a keleti jóvátétel kérdésének elintézését valószínűleg nyomon követi majd Olaszország részéről a Young-terv ratifikálása. A Young-terv érvényességéhez még két ratifikációra van szükség és Franciaország nagyon szeretné, ha ezek minél előbb megtörténnének.

Folytatták a vádlottak kihallgatását a zagrebi terrorista szervezet bűnyüvének tegnapi főtárgyalásán

Bernardics Iván még mindig ártatlanságát hangoztatja Tagadja, hogy fel akarták robbantani a zagrebi vasúti hidat

Beogradból jelentik: A zagrebi terrorista szervezet bűnyüvének tegnapi folytatásos tárgyalását reggel 8 órakor nyitotta meg Szubotics Dusan dr. elnök. A tárgyalás megnyitása után az elnök Bernardics Iván kihallgatását folytatja. Ezuttal a vádirat negyedik vádpontjára került a sor, amely szerint Bernardics, Hadzsija, Prpics, Franekovics, Strtak és Mocnej 1929. december 8-án Jaszkan titkos összejövetelt tartottak, amelyen megbeszéltek, hogy

december 16-án telrobbantják a zagrebi hidat, még pedig abban a pillanatban, amikor a beogradi gyorsvonat halad át rajta, amely a zagrebi hódoló küldöttséget szállította a fővárosba.

A vád szerint Bernardics, Stefanac és Hadzsija december 13-án Karlovacban voltak, ahol egy pokolgépet szereztek, amelyet vonaton szállítottak Zagrebba. A rendőrség azonban még idejekorán tudomást szerzett a készülő merényletről és a pokolgépet még ugyanaz nap este elkobozta.

Bernardics kihallgatása folyamán bevallja, hogy társaival összejövetelt tartott, ott azonban nem pokolgépes merényletről, hanem csupán tüntetésről volt szó. Az összejövetel résztvevői ugyanis abban állapodtak meg, hogy

tüntetést rendeznek a beogradi gyorsvonatban utazó hódoló küldöttség tagjai ellen,

bármilyen más merényletről azonban egyáltalában nem volt szó. A vádlott azt sem

tagadja, hogy Karlovácon tartózkodott, arról azonban nem volt tudomása, hogy társai pokolgépet visznek magukkal.

Az elnök a vádlott tagadásával szemben elrendeli Bernardics előbbi kihallgatásaira vonatkozó rendőrségi jegyzőkönyvek felolvasását, melyekről megállapítható, hogy Bernardics a nyomozás folyamán töredelmes vallomást tett és beismerte, hogy csakugyan

résztvett a pokolgépes merénylet előkészületeiben.

Vallomása további folyamán Bernardics azt mondja, hogy Magyarországra akart szökni, amikor tudomást szerzett arról, hogy Stefanacot letartóztatták. Amikor az elnök a vádlott elé tárja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását, Bernardics azt mondta, hogy ezt a vallomást kikényszerítették belőle. Ezután a vádlott védőügyvédjei intéztek néhány kérdést Bernardicshoz, aki a tárgyalás további folyamán is állandóan tagad.

Jugoszlávia és Magyarország ipari engedményeket várnak Ausztriától

Bécsből jelentik: A szövetségi kancellárnál a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi képviselők tegnap megbeszélésekre jöttek össze. Ezzel kapcsolatosan a Neue

Freie Presse a következőket jegyzi meg:

— Kitént, hogy Jugoszláviától és Magyarországtól engedményeket csak a két államnak tett ipari koncessziók árán lehet remélni.

Pius pápa köszönőlevelet intézett Budánovics Lajos püspökhöz, eredményes egyházmegyei működése elismeréséül

A napokban nagy kitüntetés érte Budánovics Lajos püspököt és általa az egész bácskai papságot. Öszentsége XI. Pius pápa államtitkárja után közvetlen hangú köszönőlevelet küldött Budánovics Lajos bácskai püspöknek eredményes egyházi munkássága elismeréséül.

A szubotici egyházmegyéből nemrég továbbították Rómába a bácskai római katolikus hívek egyházi célokra összegyűjtött adományait, amelynek felosztásáról Rómában gondoskodnak. Öszentsége Pius pápa levélben köszönte meg Budánovics püspök fáradozását és apostoli áldását küldte a püspöknek, a papságnak és a katolikus híveknek.

Tegnap volt az évszak legmelegebb napja

A hőmérséklet 28 fokig emelkedett

Az északoroszországi hideg légtömeg egy része előnyomult Középeuropa irányában, amelyet nagyrészt

rendkívül meleg, szubtropikus levegő borít.

Ez a folyamat Németországban erős viharokat és zivatarokat okozott, nálunk azonban a derült és rendkívül meleg időt nem tudta megzavarni.

Hazánkban tegnap volt az évszak legmelegebb napja, a hőmérséklet sok helyütt, nevezetesen a Duna mentén elérte a 27 fokot is. Igen nagy a felmelegedés Magyarországon is. Az alföldön a hőmérséklet 26 és 28 fokot mutatott. A meleg légáramlás elterjedt csaknem az egész országra.

A meteorológiai megfigyelések szerint továbbra is meleg idő várható, zivatarhajlammal.

Noviszádon tegnap délben plusz 28 fokot mutatott a hőmérő. A gyenge légáramlás következtében az idő általában fülledt és derült, átmeneti felhőzettel.

Az ország többi részéből is általános felmelegedést jelentenek. Itt ott kisebb helyi zivatarok fordultak elő, egyébként az idő igen meleg és derült volt. Horvátországban és Boszniában a hőmérséklet meghaladta a 25 fokot, Szlovéniában is melegebb lett az idő. Érezhető felmelegedést jelentenek Délszerbiából is. Tegnapi átlagos hőmérsékletek Szerbiában: minimum Szkolje, Mitrovica, Krusevac plusz 10, maximum Nis plusz 20 fok.

A vizsgálóbíró szabadlábra helyezte dr. Jeszenszky Ferdo noviszádi ügyvédet

A vizsgálatot tovább folytatják ellene

A noviszádi törvényszék vizsgálóbírója tegnap maga elé idézte dr. Jeszenszky Ferdo noviszádi ügyvédet, akit mint ismeretse, néhány héttel ezelőtt

különböző visszaélések gyanúja miatt letartóztattak

és kihirdette előtte, hogy szabadlábra helyezi, de a vizsgálatot tovább folytatja ellene. A vizsgálóbíró azért rendelte el Je-

szenszky dr. szabadlábrahelyezését, mert a tegnapi napig már az összes tanukat kihallgatta és így nem forog fenn az összebeszélés veszélye.

Jeszenszky dr. tegnap délután két órakor dr. Adamovics Alekszandar ügyvédje társaságában elhagyta a fogházat

és autón a lakására hajtatott.

Varnava patriárka tegnap ünnepélyesen bevonult karlovccii székhelyére

Nagyszabású ünnepek között fogadták az új patriarkát

Varnava patriárka tegnap reggel hét óra 15 perckor Beogradból Karlovcciba utazott. A beogradi állomáson Bozsics Nikola beogradi prota és husz lelkész bucsuzott el a patriárkától, aki azután beszélt szalonkoecijába.

A patriárka társaságában utazott Karlovcciba Mardarije amerikai püspök, továbbá Brankovics Vasza, az egyházi bíróság elnöke, valamint Makszimovics Dragutin, a patriárka személyi titkára és néhány újságíró. A vonat néhány perccel kilenc óra után érkezett a karlovccii állomásra, ahol óriási tömeg várakozott a patriárka érkezésére. A város részéről Purselj Dusan polgármester, Gajin Nikola városi tanácsnok, továbbá Makszimovics járásbíró, Szelanovics Velimir gimnáziumi igazgató, valamennyi gimnáziumi tanár, Gyorgyevics Szevan papnöveldei igazgató, Rajacsics József báró és még több előkelőség várta a patriarkát. A fogadtatáson résztvettek azonkívül a Vöröskereszt, az iparösszevetség és az egyesületek kiküldöttei is.

Amikor a patriárka kiszállt a vonatból a papnövelde énekára egyházi dalokat énekelt, majd Purselj Dusan polgármester lépett a patriárka elé és üdvözlőbeszédet tartott, amelyben örömet fejezte ki afelett, hogy a patriárka bevonult székhelyére. Az üdvözlőbeszédre Varnava patriárka meghatottan válaszolt, amely alkalommal öfélésgét Alekszandar királyt éltette.

Az állomásról a patriárka és kísérete a patriárka palotájába vonult, amely ez alkalommal ünnepi díszbe öltözött. A patriárka ezután rövid pihenőre lakosztályába vonult vissza, majd megtekintette a püspöki templomot, ahol óriási tömeg jelenlétében imát mondott. A templomban Jeremias prota üdvözölte a patriarkát, aki rövid beszédben válaszolt, majd a patriárka megtekintette a katolikus templomot. Itt Bertics Joszip plébános üdvözölte lelkes beszédben a patriarkát, aki köszönetet mondott a katolikus klérus figyelméért, hangoztatva, hogy

egyformán érez szeretetet az összes

vallásfelekezetekkel szemben.

A patriárka a katolikus templomból ismét udvarába vonult és itt állva fogadta a tisztelgő küldöttségek üdvözlését. A trón egyik oldalán Irinej bácskai, másik oldalán pedig Mardarije püspök állottak. A tisztelgő küldöttségek közül, először a pravoszláv lelkészeket, majd a katolikus klérust fogadta a patriárka, végül az összes többi vallásfelekezetek és egyesületek küldöttségeit. Délután fél kettőkor díszbe vonult a patriárka udvarában.

A patriárka Karlovccira való bevonulása alkalmából ma vasárnap nagyszabású ünnepeket rendeznek Karlovccin.

Deszkat, léceket és épülettűt
legolcsóbban LIŠIĆ FATELEPÉN Temerint ut
CSATORNÁN TUL

A szuboticaai ipartestület elkészítette véleményét az ipartörvény tervezetről

A szuboticaai ipartestület szombaton küldte meg a noviszádi kereskedelmi és iparkamarának észrevételeit az új ipartörvénytervezetre. Az ipartestület beadványa szerint a tervezet nem felel meg a követelményeknek, szövegezése nehézkes és nincs figyelemmel a helyi viszonyokra. A háziparról nincsenek rendelkezések és a törvénytervezet inkább elméleti, mint gyakorlati jelentőségű. Említés sincs benne a kötelező munkás és balesetbiztosításról ezzel szemben olyan dolgok is belekerültek, amelyek tulajdonképpen nem tartoznak oda. Ilyen a tanonciskola és a munkaidő kérdése. A szuboticaai ipartestület véleménye szerint a törvénytervezet a további tárgyalásoknak lehet ugyan alapja, de fontos változtatásokat kell eszközölni rajta.

A Népszövetség májusi programja

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezője jelenti, hogy a Népszövetség májusi tanácsülésének napirendjén szerepel többek között a népszövetségi alapszerződés és a Kellog-egyezmény összhangbáhozása, ami nem egyéb, mint egy része a 16. szakasz értelmezési formájának. E szakasz körül MacDonald és Henderson egyidőben majdnem engedményeket tettek Briandnak.

Majd meglátjuk — folytatja a levelező — lesz-e merészsége Briandnak, hogy ezt a formulát újból felemlítse, ha Hendersonnal Genfben találkozik. A napirend másik pontja a megtámadott népszövetségi tagállam pénzügyi segítéséről szóló javaslat.

Tégla legjobb minőségű, minden mennyiségben raktárunkról, valamint vagontelekben legolcsóbban kapható.
Ugyazintén TETŐCSEREPEK u. m. konzisai Marsalle, 1484 Bohn, és apatini kis sarga cserepek
Novisad, Putaki ut, a közpörház közvetlen közelében. Tel. 22-57

Tegnap este megejtették a jelöléseket a noviszádi zsidó aggokháza és árvaház-egyesület mai közgyűlésére

Nagysikerűnek ígérkezik a noviszádi zsidó szentegylet mai kétszázéves jubileuma és a zsidó aggokháza és árvaház egyesület alakuló közgyűlése

A Reggeli Ujság tegnapi számában részletesen megírta azoknak az ünnepeknek programját, amelyeket a noviszádi zsidóság a Szentegylet kétszázéves jubileumi ünnepségével kapcsolatosan rendez. Azóta a vidékről újabb egész sor bejelentés érkezett, hogy

az ország minden részéről vendégek érkeznek ezekre az ünnepekre.

A zsidó árvák és aggokháza egyesület előkészítő bizottsága tegnap este még egy ülést tartott, amelyen megejtették az egyesület vezetőségének és választmányi tagjainak a jelölését. A választmányba összesen nyolevan tagot jelöltek, mert ezzel azt akarják elérni, hogy

minél szélesebb területeket vonjanak be az egyesület érdekkörébe.

A kilátások szerint a mai közgyűlésen, amelyen maga dr. Alkalay Izsák országos főrabbi is megjelenik, hatalmas közönség fog résztvenni és már a tegnapi nap folyamán igen sok vidéki vendég érkezett Noviszádra, hogy a mai közgyűlésen és ünnepeken résztvegyen.

Hajós Gyula

noviszádi nagykereskedő, aki öt esztendővel ezelőtt a zsidók aggok háza és árvaház egyesület mozgalmát megindította, és aki nek fátadtságot nem ismerő munkája hozta meg azt az eredményt, amelyet az egyesület mai közgyűlésén felmutat.

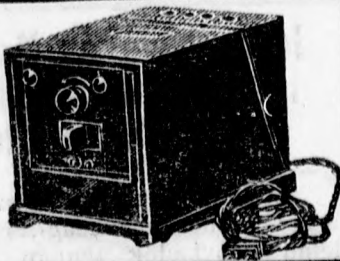
A VILÁGHIRŰ PHILIPS

Rádió gyártmányok

Készülékek, hangszórók

6-tól 12 hónapi részletre kaphatók

ALTERNO-RELAIS MŰSZAKI VÁLLALATNÁL • NOVISAD
Telefon 24-14, 24-87

A kelebíai rablógyilkosoktól tizenkét év előtt lefoglalt százkilencvenezer korona felülbélyegzetlenül és beváltatlanul fekszik letétben a szubotícai törvényszék elnökségén

Az áldozat édesatyja kártérítésért pöröli a rablógyilkosok hozzátartozóit és valorizálva követeli vissza a gyilkosoknál lefoglalt pénzt

A napokban jogi szempontból is rendkívül érdekes pör indult meg a szubotícai törvényszéken. Klein Jakab kelebíai vasúti vendéglős, akinek a fiát, Klein Antalt 1918 december hatodikán éjszaka két kelebíai csendőr bestiális kegyetlenséggel meggyilkolta és kirabolta dr. Lipozenics László ügyvéd útján tizenkét évvel a vére, büntény után a napokban indított

kártérítési pört az időközben már elítélt rablógyilkosok hozzátartozói, illetőleg örökösei ellen.

Klein Antal meggyilkolása évtizedek óta egyike a legborzalmasabb bűncselekményeknek Szubotíca bűnügyi krónikájában. Az egész környéken népszerű kelebíai vendéglős fia, Klein Antal 1918-ban súlyos sérülésekkel tért vissza a világháborúból és édesapja mellett akarta kipihenni a háboru borzalmait. A rokkant katona egészsége már helyre állott, úgy hogy segítségére lehetett édesapjának üzlete vezetésében, amikor a szomszédos tanyára kellett mennie, hogy nagyobb bevásárlást eszközöljön. Klein Antal százkilencvenezer koronával a zsebében 1918 december hatodikán este gyalogszerrel akart hazajutni, közben azonban találkozott két ismerős csendőrrel, Nikolics Mílojkoval és Sztojkovics Gyorgyval, akik meghívták az egyik hátramenti őrházba, majd pedig, amikor besötétedett és Klein Antal megemlítette, hogy a sok pénzzel a zsebében nem akar későn éjszaka hazamenni, felajánlották, hogy elkísérik.

Klein Antalt utoljára a csendőrök társaságában látták a kelebíaiak. A fiatalember december hatodikán éjszaka eltűnt és napokig nem tudták a nyomára akadni. Édesapja feljelentésére mindenfelé keresték az eltűnt fiatalembert,

míg egy hét múlva Klein Jakab vendéglője közelében az egyik kukoricásban reá nem akadtak a holttestére.

A rendőrhatalóságoknak nem volt nehéz feladatuk a büntény felderítése. A holttest

megvizsgálásánál megállapították,

hogy Klein Antalt katona fegyverrel közvetlen közelségből lőtték agyon, a gyanu pedig már az első órákban Nikolics Mihajlo és Sztojkovics Gyorgye csendőrökre irányult,

akiknek a társaságában legutoljára látták a szerencsétlen véget ért fiatalembert. A csendőröket letartóztatták és vallatásra fogták. Eleinte tagadták, utóbb azonban beismerő vallomást tettek és elmondták, hogy a néptelen kelebíai földeken nem tudtak ellenállani a vágnak, hogy Klein Antal pénzét megszerezzék. A gyilkosságnak Nikolics Mihajlo volt az értelmi szerzője, aki először emelte a fegyverét a védtelen emberre és közvetlen közelségből lőtte agyon Kleint.

A rablógyilkosok felett 1923 február huszadikán ítélkezett a szubotícai törvényszék.

Négy napos izgalmas tárgyalás után Nikolics Mihajlot halálra, Sztojkovics Gyorgyet pedig tizenöt évi fegyházra ítélte a bíróság.

Sztojkovics büntetését az egyik katonai fegyházban tölti ki, Nikolics Mihajlo azonban az ítélet jogerőre emelkedése előtt behalt a fegyházban szerzett betegsége miatt a halálos ítélet végére hajthatták volna rajta. A szubotícai törvényszék ezenkívül százezer dinár kártérítést ítél meg Klein Jakab kelebíai vendéglősnek fia elvesztéséért.

A nyomozás során a nyomozó hatóságok megtalálták a rablógyilkosoknál a Klein Antaltól elrabolt pénzt, még pedig 188.950 koronát. A pénzt 1919 elején letétbe helyezték a szubotícai törvényszék elnökségén, amely viszont a hivatali szokás szerint Beográdba küldte át a letéti összeget. Időközben az Osztrák-Magyar Bank felszámolt, a korona-bankjegyeket felülbélyegezték, majd pedig dinárra váltották át,

az a tisztviselő azonban, aki a letétet kezelte elmulasztotta a 189.950

korona felülbélyegeztetését.

Az értéktelenné vált bankjegyeket 1924-ben Beográdból ismét visszaküldték a szubotícai törvényszék elnökségéhez ahol az 59/1924 szám alatt a mai napig letétként fekszik.

A rablógyilkosoknak, akik mindketten jómódu emberek voltak, nagyobb kiterjedésű földbirtokuk volt a délszerbiai Vrana községben. A meggyilkolt Klein Antal édesatyja most dr. Lipozenics László szubotícai ügyvéd útján pert indított a szubotícai törvényszéken Nikolics Mihajlo örökösei és Sztojkovics Gyorgye ellen

annak a százezer dinárnak és kamatainak a behajtására, amelyet a szubotícai törvényszék kártérítésként ítél meg Klein Jakabnak.

Ugyanennek a pernek a megindításával párhuzamosan dr. Lipozenics László ügyvéd

a rablógyilkosoktól akkor elkobzott 188.950 koronát is visszaköveteli a hatóságoktól Kleinnak,

miután joga van a bűnjelként lefoglalt pénzhez. dr. Lipozenics László számításai szerint 1918-ban 60.000 svájci frank, vagyis több mint 600.000 dinár volt az értéke a letétként kezelt pénznek. Abban az esetben ha a bankjegyeket felülbélyegezték volna egy-négy arányban, ahogyan a koronát nálunk beváltották, 47.537 dinárt kellene visszakapnia Klein Jakabnak.

Dr. Lipozenics ügyvéd arra a jogi álláspontra helyezkedik, hogy a meggyilkolt és kiraboló Klein Antal édesatyjának teljes összegben és teljes értékben visszajár a rablógyilkosoktól lefoglalt pénz és csak az a kérdés vitás, hogy milyen összegre terjed a kincstár szavatossága a letétekért, vagyis hogy a fogság valorizálni a 188.950 koronát, amely a tisztviselő mulasztása következtében teljesen értékét veszítette.

A szokatlanul érdekes ügy fejleményeit jogász körökben is nagy érdeklődéssel várják.

B. L.

— A karavukovói tűzoltók Szent Flórián ünnepélye. A karavukovói tűzoltók május 4-én Szent Flórián ünnepén zenés kirándulást rendeznek a Duna melletti kamaristyei halászcserdjába. A rendezőség ezúton is felhívja a környékelieket a megjelenésre.

— Hatvanötévesztendő családapa, akinek most született a huszonötödik gyermeke. Debrecenből jelentik: Nagy Sándor debreceni állványozó mester tegnap jelentette be az anyakönyvi hivatalban ujszülött huszonötödik gyermekét. Nagy Sándornak első feleségétől huszonkettő, jelenlegi ötvenesztendő feleségétől három gyermeke született eddig.

— Tolvajok garázdálkodnak Apatinban. Apatinból jelentik: Lehrmann Jakab apatinai levélhordó házában az elmúlt éjszaka tolvajok jártak és elvittek husz darab tömött libát. A Speiser-féle mauzoleumról ismeretlen tettesek elvitték a Németországból rendelt gyönyörű művirágokat. A rendőrség a két ügyben megindította a nyomozást.

— A noviszádi munkáskamara ankétja az ipartörvénytervezet ügyében. A noviszádi munkáskamara tegnap este hét órakor az egyesült szakszervezetek, a Botics és a gramunkások küldötteinek részvételével ankétot tartott, hogy az új ipartörvénnyel kapcsolatban a munkásokat érdeklő ügyekben észrevételeit megtegye. Az ankét véleményeit a munkáskamarák központi titkárságának fogja beküldeni, amely eljuttatja azt a kereskedelemügyi miniszterhez.

— Betörés Sztáribecsejen. Vakmerő betörés történt a minap éjjel Sztáribecsejen. Ismeretlen tettesek behatoltak Bogics Gyuró kereskedő üzletébe és onnan több ezer dinár értékű sonka és szalonna neműt vittek el. A rendőrség erélyesen keresi a vakmerő tolvajokat.

E. A. DUPONT'S
ATLANTIC

Ma
és a következő napokon az
APOLLO Tonkinoban

a tonfilmek világlágere, német nyelven
Rendezte: E. A. DUPONT — Főszereplők:
Fritz Kortner, Franz Lederer, Elise Wagner,
Julia Szerda, Lucie Mannheim
Előadások 3, 5, 7 és 9¼ órakor. Tel. 21-93

**Gyógy-
iszapfürdő**

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget hogy 50 év óta fennálló és kitűnő hírű

gőz- és kádfürdőben
a gyógyiszapbázisozást a modern kor és higiénia követelményeinek megfelelően átalakítva, megnyitottam. Mindenemű reuma, csusz, kövénny és ischiaszban szenvedő betegek már tiszteri kezelés után gyógyultan hagyják el a fürdőt

Fekete Danilo
tulajdonos
Subotica
Pašićeva ul. 12.

Valamennyi fronton teljes erővel fellángolt a zagrebi sörháboru

A vendéglősök ultimátumára a sörgyárosok nem válaszoltak. Az ellenségeskedések tegnap délben tizenkét órakor megkezdődtek.

Az első ütközet a vendéglősök győzelmével végződött

Tegnap déli tizenkét óra óta óriási az izgalom a zagrebi sörivók soraiban. A zagrebi vendéglősök ugyanis már néhány héttel ezelőtt ultimátumot intéztek a sörgyárosokhoz, amelyben követelték, hogy a gyárosok szállítsák le a sör árát, mert ellenkező esetben a zagrebi vendéglősök többé nem mérnek ki sört. A vendéglősök ugyanis pontos kalkulációk alapján kiszámították, hogy

a belföldi sörgyárosok horribilis összegeket keresnek s annak ellenére, hogy hatalmas védvámok védik a sörkartelt, a kitűnő külföldi nevezetesen a pilseni és a bajor sör aránylag még, mindig sokkal olcsóbb, mint a belföldi sör.

Miután a sörgyárosok a vendéglősök ultimátumára nem válaszoltak, a vendéglősök tegnap déli 12 órakor beszüntették a sör kimérését. Ez alkalommal minden egyes zagrebi vendéglő plakátot ragasztott ki, a következő felirattal:

Nem mérünk ki sört, mert tuldrága Igyatok bort!

A zagrebi vendéglősök harca a sörgyárosok ellen nagy izgalmat keltett a sörgyárosok és sörfogyasztók köreiben, ami érthető is, ha tekintetbe vesszük, hogy

Zagrebben nem kevesebb mint 390 vendéglő szüntette be a sör kimérését.

Érdekes egyébként, hogy a zagrebi vendéglősök mozgalomához a vidék is csatlakozott. A vidéken ugyanis akció indult meg, hogy a sör drágasága miatt ott is szüntessék be a sör kimérését. A zagrebi vendéglősök egyesülete ilyen értelmű nyilatkozatokat kapott Nasiceéről, Glináról, Noviszádról, Velikibecskerekről, Belacrkváról, Gospiacról, Karlovácról, Varazsdinből, Koprivnicáról, és Ludbregből. A sör kimérését eddig a bródi, sziszeki, szusáki és gyurgyeváci vendéglők szüntették be. A vendéglősök kívánsága az, hogy a sörgyárosok hektoliterenként 200 dinárral szállítsák le a sör árát. Mindaddig, amíg a sörgyárosok ezt a feltételt nem fogadják el, a sör kimérése szünetelni fog.

Mint értesülünk, a zagrebi vendéglősök akciójával párhuzamosan a noviszádi vendéglősök köreiben is mozgalom indult meg a sörgyárosok ellen, akik állítólag tuldrágán adják a sört. Több noviszádi vendéglős már

bejelentette csatlakozását a zagrebi mozgalomhoz és erélyes akciót indít a sörárak letörése érdekében.

A noviszádi mozgalommal kapcsolatban egy vajdasági sörgyár megbízottja a következőket mondotta a Reggeli Ujság munkatársának:

— A noviszádi mozgalom teljesen érthetetlen, hiszen tudvalevő, hogy

Noviszádon a sör jelentékenyen olcsóbb, mint Zagrebben.

Amíg Zagrebben a sör hektoliterje 740 és 760 dinár, addig a vajdasági sör hektoliterje 540 és 640 dinár, tehát sokkal ol-

csóbb, mint Zagrebben. A noviszádi vendéglősök ennek ellenére mégis 150 dinárnyi árleszállítást kérnek a sörgyáraktól.

— Megállapítható — mondotta informátorunk, hogy

Az amerikai párbaj vesztese, hogy kiábrándítsa szerelmesét, arculütötte, majd hazament és otthon betegre pofozta saját magát

Egy súlyos testisértési per a bécsi bíróság előtt, amely házassággal végződik

A bécsi törvényszéken érdekes tárgyalást tartottak a napokban, amely sok írónak kitűnő vígjátéktémául szolgálhatna. Két fiatalembről van szó, akik három éven keresztül elválaszthatatlan barátok voltak és akik között sohasem volt semmi nézeteltérés. Ez mindaddig tartott, amíg az életükbe beleavatkozott Marianna, egy feltűnően szép bécsi leány, aki úgy az egyik mint a másik fiatalembert is kegyeivel tüntette ki. Hammer Leo és Robert Paul, az egykori jóbarátok már a lánnyal való megismerkedés másnapján komolyan összeveszttek. Az ok természetesen a féltékenység, amely mindkettőjük szívébe beférkőzött.

Az egyik is, a másik is szerelmes lett a leányba, aki ügyesen manőverezett kettőjük között.

Ha az egyikre bizalmasabban rámosolygott, hogy ezt a cselekményét ellensúlyozza, néhány perccel később ugyanilyen mosollyal fordult a másik felé. Mi sem természetesebb, hogy ezek után a két jó barát azon volt, hogy egymást lehetőleg egy kanál vízben fojtsa meg.

Egy napon azután Paul a következő indítvánnyal állott elő:

— **Ez így nem mehet tovább! Egyikünk teleslegessé vált! Döntsön az amerikai párbaj!**

Leo ebbe beleegyezett és egy titkos értekezlet után mindkettő elvált egymástól.

Mikor másnap Marianne eltávozott hazulról és a lépcsőházba ért, váratlanul előtte termett Leo. A fiatalember rendkívül izgatottan és sápadtan várta a leányt. Marianne szokása szerint kedvesen rámosolygott és kezét nyújtott neki, a szokásos kézcsókot várva. Legnagyobb megdöbbenésére azonban

a fiatalember kézsók helyett olyan hatalmas erővel ütötte arcul a leányt, hogy a filigrán kis teremtes rögvést elájult.

Ebben a pillanatban érkezett meg a házba Paul, Leo vetélytársa, aki azonnal Marianne segítségére sietett, letörölte könnyeit és szülei lakására vitette.

Másnap Marianne súlyos testi sértésért pert indított a brutális gavallér ellen. Ebben az érdekes ügyben tartott a napokban tárgyalást a bécsi törvényszék. Mikor a felperes kislány kihallgatására került a sor, az a következőket mondotta:

— Még most sem tudom, hogy miért ütött meg az a fiatalember, akít olyan nagyon szerettem. Hiszen semmit sem tettem, ami okot adott volna arra, hogy ilyen lova-

Noviszádon hat év óta a sör ára egyáltalában nem drágult meg, csak a fokozatosan kivetett különböző fogyasztási adók drágítják meg a sört s ezeket az adókat kénytelenek vagyunk a fogyasztó közönségre áthárítani.

Az állami fogyasztási adó hektoliterenként 62 és fél dinár, a bántási adó 60 dinár és a városi adó is 60 dinár, amelyet legközelebb 100 dinárra fognak felemelni. Ha tehát a sör drágulásáról van szó, akkor ezt semmiesetre sem a sörgyárak idézik elő. Azt hiszem tehát, hogy a noviszádi mozgalom teljes kudarcra fog járni, ahogy

kudarcra jár a zagrebi sörbójokott

is, amiről egyébként éppen ebben a pillanatban értesítést kaptunk Zagrebból.

giatlanul viselkedett velem szemben.

A vádlott, aki már alig tudta visszafojtani könnyeit, így kiáltott fel:

— Most már megmondom a teljes igazat! Nem vagyok hajlandó tovább titkolózni. Hallott már valamit bíró ur az amerikai párbajról?

— Hogyne — válaszolta a bíró — csak folytassa!

— Tudja meg hát a tekintetes bíróság, hogy én egy ilyen amerikai párbaj áldozata vagyok. Paul rábeszélte, hogy a kocka döntse el, kinek kell kettőnk közül lemondania Marianneról.

Aki a fekete golyót huzza, köteles szerelmesét arculütni, hogy mindkettőre kiábrándítsa magából.

Amikor köteleességemet teljesítettem, annyira fel voltam hevülve, hogy a leányt sokkal erősebben ütöttem meg, mint ahogy kellett volna. Ezért azután,

mikor hazaértem büntetésből a tükör elé álltam és százszor is az arcomra ütöttem, úgy hogy több napig is betegem feküdtem odahaza.

Az amerikai párbaj szabályai értelmében hallgatnom kellett, miután azonban most megtudtam, hogy Paul rutul becsapott és két fekete golyót helyezett az urnába, nem vagyok hajlandó többé titkolózni.

Leo a vallomás után sirvafakadt, a meghatott Marianne pedig a megindultságtól a nyakába borult. Mielőtt még Paul magához tért volna a csodálkozástól, a leány a bíró előtt a következőket jelentette ki:

— **Kérem a tekintetes bíróságot, sziveskedjék tudomásul venni, hogy Leo menyasszonya vagyok.**

És a bíró mit tehetett mást, ahelyett hogy ítéletet hozott volna, gratulált a boldog szerelmes párnak.

Borzalmas kegyetlenséggel lincselte meg egy négert egy amerikai város lakossága

Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államokban levő Walhalla városkában az a gyanu merült fel egy néger ellen, hogy merényletet követett el egy nyolcesztendő fehér leány ellen. A négert bevitték a város börtönébe, ahonnan az elmúlt éjszaka álarcos férfiak kiszabadították. Kivitték a város határába, felhúzták egy fára, azután célbalőtték rá. A négert több mint kétszáz golyó érte.

Felmentették a hivatalos hatalommal való visszaélés büntetével vádolt sztajicsevoi aljegyzőt

Az államügyész bünteselekmény hiányában elejtette a vádat

A noviszádi törvényszék egyesbirája tegnap tárgyalta Dobromirov Bosko, sztajicsevoi aljegyző büntetését, akit hivatalos hatalommal való visszaélés büntetével vádolt az államügyész. A vád szerint ugyan is Dobromirov, amikor Csurugon volt aljegyző

különböző felektől kisebb-nagyobb összegeket fogadott el azzal, hogy az illetőknek italmérési engedélyeket szerez,

a pénzt azonban magának tartotta meg és nem tett lépéseket felei érdekében, ami egyébként is büntetendő cselekmény.

A tegnapi tárgyaláson Szuvajdzics Bogomoj, dr. Lemajics Jovan noviszádi ügyvéd helyettesének felszólalása után

az államügyész elejtette a vádat Dobromirov ellen,

miután nem látott bünteselekményt fennfoglalni.

Az ügyész vádelejtése alapján a bíróság megszüntette az eljárást Dobromirov ellen.

BEOČINI 1522
Portland cement, mész, téglák, cserép
minden mennyiségben kapható
Krajačević fatelepén Telefon 21-66
NOVISAD

Játékból községi nyugtát hamisított

A szuboticiai törvényszék tegnap délután tárgyalta Kormos Sándor moli gazdálkodó büntetését, akit közokirathamisítással vádol az ügyész. Kormos, akinek több parcellája van Molon, egy fizetési felhívásra ráhamisította a községi bélyegzőjét és egy tisztviselő círel betűs aláírását és ezzel az okmánnyal akarta igazolni, hogy befizetett a községi pénztárba ezernyolevan dinár földmérési illetéket. A hamisítást természetesen azonnal felfedezték, miután Kormos régi nyugtákról egy fizetési felhívásra másolta át az aláírást és a községi bélyegzőt.

A vádlott kihallgatása során azzal védekezett, hogy játékból követte el a hamisítást és véletlenül adta be a nyugtát a községhez.

Dr. Pataki Antal védőbeszéde után a bíróság egy havi fogságra ítélte Kormost, az ítélet végrehajtását azonban egy évre felfüggesztette.

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy hön szeretett feleségem, illetve felejtethetlen jó édesanyánk, nagyanya, anyós és rokon

Merkva Alajosné

szül. Herbacek Katalin

1. év április 26-án szombaton délután 2 óraker hosszu szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után életének 61-ik, boldog házasságának 40-ik évében csendesen elhunyt.

Temetése 1. hó 28-án délután fél 5 óraker lesz a róm. kat. temetőkaplomból.

Noviszád, 1930. április 26-án.

A gyászoló család

Gandhi nem adta fel a harcot

A nacionalista veyér szerint a rendőrség jogtalanul használta fegyverét

Londonból jelentik: Gandhi, a Kavardaban tartott tanácskozáson ismertette vezérkarával az ellenállási mozgalom új haditervét, amely állítólag intézkedéseket tartalmaz a sókészetek elkobzása esetére is. Csakis házilag szőtt ruhába öltözött és antialkoholista önkéntesek csatlakozását hajlandó a jövőben elfogadni.

Az egyik amerikai lap munkatársa előtt Gandhi kijelentette, hogy a mozgalom célja nem a függetlenség azonnali elérése, hanem olyan értekezlet összehívásának kiereszközése, amely a függetlenséget békés uton előkészítheti. Ezenkívül a mozgalom bizonyos igazságtalanságok, különösen a sóadó ellen irányul.

Szénaszállítási panama Magyarországon

Budapestről jelentik: A honvédelmi miniszterium rendeletére letartóztatták Takács Lajos tüzeralezredest, Metzger száadost és Luzendorf terménykereskedőt, takarmányszállítási panamából kifolyólag.

Gömbös Gyula honvédelmi miniszter kijelentette, hogy a legszigorubb vizsgálatot ejtik meg, hogy hasonló eset többet elő ne fordulhasson.

Rendelést tett nem létező vendéglője részére

Beeskerekről jelentik: Dragojlović Dragoljub törvényszéki bíró, mint büntető egyesbíró szombaton délelőtt foglalkozott Markov Zsarko földműves bünperével, aki 1928. márciusában Jasatomicson bement Viszlinger Jakab bor és pálinkakereskedő üzletébe, önálló vendéglősként mutatkozott be és 2300 dinárért bort és pálinkát rendelt. Markov meghagyta, hogy a küldeményt szállítsák utánvétellel a címére. Később visszajött és kétszáz dinárt kért kölcsön.

Viszlinger gyanusnak találta az ügyet, telefonon érdeklődött Markov kiléte felől és megtudta, hogy vagyontalan napszámos, a-

kinék sohasem volt vendéglője. Jelentést tett a csendőrségnek, amely Markovot éppen ebéd közben tartóztatta le. A kölcsön vett pénzből addigra csak harminc dinárt költött el.

Markov Zsarko kihallgatásakor beismerte bünét és azzal védekezett, hogy a pálinkát egyik rokona részére akarta rendelni.

A bíróság Markov Zsarkot felmentette, miután megállapította, hogy a rendelés módja nem volt alkalmas a bünteselekmény végrehajtására, a harminc dináros kár ügye pedig elévült.

A külügyminiszter beszámolója

Beogradból jelentik: A minisztertanács tegnap féltenkettőtől egy óráig ülést tartott Zsivkovic Petar miniszterelnök elnökelete alatt, amelyen a külföldön levő dr. Svrjuga Sztanko pénzügyminiszter kivételével az összes miniszterek résztvettek. A minisztertanácsban dr. Marinkovic külügyminiszter beszámolt a Párisban folyó keleti jóvátételi tárgyalásokról. A jelentést a minisztertanács tudomásul vette. (A. A.)

A többi vádlott terheli Bernardicsot

Beogradból jelentik: A szünet után felolvassák az államvédelmi bíróság vizsgálóbírójánál felvett jegyzőkönyvet, amely ismerteti Bernardics kihallgatását és szem-

besítését vádlott társaival. A vádlottak mind terhelőleg vallottak Bernardicsról.

A bíróság ezután a tárgyalást hétfő reggelre halasztotta. (A. A.)

A szuboticiai törvényszék megsemmisített egy kilakoltatási ítéletet

Egy év óta huzódó igen érdekes lakáspertben ítélezett tegnap a szuboticiai törvényszék polgári felelbiteli tanácsa. A szuboticiai járásbíró ítélete alapján a múlt év októberében kilakoltatták lakásából Sanoskői Péter szuboticiai lakost és családját. Sanoskői butoraival együtt az uccára került és csak nehezen tudott új lakást szerezni magának. A kilakoltatott ember a bíróság ítélete ellen ügyvédje dr. Veréb Gyula útján felelbezzel élt a törvényszékhez, amelynek felelbiteli tanácsa a tegnapi tárgyalásán megsemmisítette a járásbíró ítéletét és érvénytelennek minősítette a felmondást.

Sanoskői Péter háziasszonya, özvegy György Antalné a múlt évben július 5-én augusztus elsejére mondott fel a lakójának, mert az állítólag tetteleg bántalmazta és nem fizette a házbért. Sanoskői nem vette tudomásul a felmondást, mire az ügy a já-

rásbíró elé került, amely az augusztus 16-án megtartott tárgyaláson tanukat hallgatott ki, akik igazolták, hogy György Antalné és lakója között napirenden voltak a vitéletek, hogy Sanoskőinek felelbezzésre veszekedések. A bíróság ennek alapján úgy való tekintet nélkül 15 napon belül el kell hagynia a lakását. Sanoskői ezeket sem költözött ki, mire György Antalné karhatalommal távolította el Sanoskőit és a családját házából.

A tegnapi tárgyaláson dr. Veréb Gyula ügyvéd előterjesztése alapján a bíróság alapi okokat talált a járásbíró ítéletén és ezért megsemmisítette azt és érvénytelennek mondta ki özvegy Györgyné felmondását. Az ítéletnek egyelőre nem sok gyakorlati értéke van, mert Sanoskői azóta már régen ismét tkiadta lakását. A kilakoltatott ember most ügyvédje útján kártérítésért pereli volt háziasszonyát.

Friedrichshafenből Londonba repült a Graf Zeppelin

A léghajó menetrendszerű pontossággal tette meg az utat

Friedrichshafenből jelentik: A Graf Zeppelin tegnap reggel 6 óra 2 perckor, a reggeli nap első sugarainál elindult Angliába. A Zeppelinen tizenhárom utas volt. A felszállás teljesen simán történt és a léghajó nyomban eltávolodott Basel irányában. Reggel 7 óra 53 perckor repült el Bazel felett a léghajó és pontban déli 12 órakor érkezett Páris fölé.

Az üzemekből, irodákból, és gyárakból

kitóduló emberek százai gyönyörködtek a léghajó repülésében. A Graf Zeppelin több kört irt le a francia főváros felett, majd folytatta útját a La Manche csatornán át és simán leszállt Cardingtonban.

A léghajó rövid ideig tartózkodott az angol repülőtérén, majd újból felszállt, hogy Friedrichshafenbe repüljön, ahová ma reggel 7 órára várják.

Teljes rendben és nyugalommal, zene nélkül történt meg Virág Jenő cigányzenész temetése

A halottat Fáth Ferenc apátplébános kísérte utolsó útjára

Megírta a Reggeli Ujság, hogy kedden délután Noviszádon Herzenberger Péter noviszádi cigányzenész kislányának temetése alkalmából egyes türelmetlenek viselkedése miatt sajnálatos incidens tört ki, amely oda vezetett, hogy Fáth Ferenc apátplébános kijelentette: büntetésből a jövőben nem fogja megengedni, hogy a cigánytemetésen a cigányzenészek dalokat játszanak. Csütörtökön azután meghalt Virág Jenő noviszádi kisbőgős és nemcsak a noviszádi cigányzenészek, hanem a közönség soraiban is nagy érdeklődéssel várták, vajjon tényleg fog-e cigányzene szólni a temetésen.

Virág Jenőt, aki egyike volt Noviszádon legkedveltebb cigányzenészeinek és aki tragikusan fiatalon, mindössze harmincegy éves korában halt meg, nagy részvét mellett te-

mették el pénteken délután öt órakor.

A temetésre maga Fáth Ferenc apátplébános vonult ki és a beltéri plébánia a temetésért egyetlen parát sem fogadott el a családtól.

Ezzel szemben a cigányzenészek is diszkrétreméltóan és önuralommal viselkedtek és habár fájt is nekik, hogy nem lehet zenével eltemetni halott társukat,

megértőek voltak és a temetés a legnagyobb rendben és nyugalomban folyt le.

Remélhető, hogy ezzel végleg megoldást is nyert a sajnálatos incidens és a jövőben nem fog sor kerülni arra, hogy a cigányzenészek meg gondolatlanból összeütközésbe kerüljenek a katolikus egyházzal.

Eletfogytig tartó fegyházra ítélte a győri törvényszék a gyilkos varróleányt

Az ügyész szerint Molnár Erzsébet szerelemféltségéből követte el a gyilkosságot

Győrből jelentik: Molnár Erzsébet gyilkossági bűnyűjében tegnap délelőtt folytatták a főtárgyalást. Tulok János dr. ügyész elnök mondotta el vádbeszédét. A védő beszédéből úgy látja, mintha a védelem Koncz alhadnagy bűnrészességét akarná bizonyítani, pedig erről szó sem lehet. Koncz ártatlansága a vizsgálat folyamán teljesen beigazolódott.

Az ügyész véleménye az, hogy Molnár Erzsébet nem anyagi érdekből gyilkolt. A pénzt és az ékszereket bármikor ellophatta volna, gyilkolás nélkül is. A vádlott azzal védekezik, hogy valamilyen kényszer hatása alatt gyilkolt. Ezt a védekezést az or-

vosszakértők véleménye megcáfolja. A vádlott az, hogy a vádlott és az alhadnagy között szerelmi viszony állott fenn. Emiatt a leánynak sok kellemetlensége támadt és gondolta, ha az asszonyt meggyilkolja, megszűnnek a kellemetlenségek. A hamis vádbüntetés ténye is fennforog.

Enyhítő körülménynek kell venni a vádlott büntetlen előéletét, fiatal korát és szerelmét Koncz iránt, ami lényegesen befolyásolta akaraterejét. Súlyosbító körülmény, hogy a vádlott legjobb barátját ölte meg, előre megfontolt szándékkal.

A bíróság délután egy órakor hirdette ki ítéletét, amelyben életfogytig tartó fegy-

házza és tizévi hivatalvesztésre ítélte Molnár Erzsébetet.

A vádlott és hozzátartozói hangos zokogással fogadták az ítélet kihirdetését, a vádlott védője felebbezést jelentett be az ítélet ellen.

Május 14-én nagy matinével fejezik be a noviszádi zsidó kultúrelőadásokat

Huszonöt előadás az idei programban

A zsidó kultúresték sorozatát, amelyek a noviszádi zsidóság körében olyan nagy népszerűsége tettek szert, május tizenegyedikén ünnepélyes nagymatinével nyerne befejezést, amely alkalommal nemcsak előadás lesz, hanem gazdag zenei programot is tartanak. Ezen a héten dr. Schwarz Péter tartott előadást, míg szerdán dr. Lempel Béla ügyvéd fog tartani előadást Disraeliről, a nagy angol miniszterelnökről, aki negyven esztendővel ezelőtt halt meg. Május 7-én a zsidó nők kultúrestélya lesz, míg május 11-én a matinével — amely az idei szezon 25. előadása — befejezik a kultúrelőadások idei sorozatát.

Az „AMERICAN CORNET”
szentül
fagyasztott Parfaittal kapható
Jevrejska ul. 11

Libakrach a noviszádi piacon

Husvét előtt még 20—22 dinárért árulták a hizott liba kilóját, tegnap 12 dinárért is alig vásárolták. — Tömegesen hozzák a libát a noviszádi piacra

Veszedelemesen közeledik az úgynevezett „krach”-szezon, amely Noviszádon a múlt évben a paradicsommal kezdődött és az idén a dughagymával befejeződik. Most ismét olyan az időjárás, hogy

a korai zöldség és gyümölcsféle rövidesen a piacra kerülhet.

Salátából például olyan nagy mennyiségek termettek, hogy a piacon valóságos salátahegyek várják a fogyasztókat. A rendkívül kedvező időjárás nagy mértékben befolyásolja az összes korai zöldségek és főzelékfélék fejlődését, úgy hogy rövidesen, amint már megirtuk, zöldborsó és zöldbab kerül a fogyasztók asztalára.

A noviszádi piac legújabb szenzációja egyébként a libakrach. Tegnap ugyanis olyan nagy mennyiségeket hoztak a piacra hizott libából, hogy

a liba ára rohamosan esni kezdett és a délelőtti órákban már 12—13 dinárért kínálták kilóját.

A nagy kínálatra és gyenge keresetire való tekintettel 11 órakor már elérte a mélypontját, amennyiben ugyanakkor 11 dinárért kelt el a hizott liba kilója. A husvétünnep előtt

még 20—22 dinárt kértek a liba kilójáért,

az áresés tehát ötven százalékos s miután a legközelebbi napokban újabb hizott példányok kerülnek piacra, kétségtelen, hogy rövidesen beüt a libakrach.

A fogyasztó közönség persze egyáltalában nem tiltakozik a liba-baisse ellen s ámbár a hizott liba husa ilyenkor már nem a legpuhább, mégis csak sokan akadtak tegnap, akik olesó pénzért jutottak finom falathoz.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a n.é. üzleifeleinkkel és az érdekeltekkel ezuton közölni, hogy **könyv és papirkereskedésünket** valamint **hirdetőirodánkat**

a mai nappal **Jevrejska u. 13 sz. alá** (Dr. Schossberger ház volt Klein féle helyiségbe) helyeztük át. Kérjük a n. é. közönség további szives támogatását.

Schmolka hirdetőiroda

Schmolka könyvkereskedés

Jevrejska u. 13

Novisad

Jevrejska u. 13

HIREK

Április

27

Vasárnap

Római katolikus: Anaklet. Protestáns: Arisztid. Görög-keleti (április 14) Martin. A nap kel 4 óra 44 perckor, nyugszik 18 óra 38 perckor. A hold kel 4 óra 23 perckor, nyugszik 17 óra 42 perckor.

Időjárás: (A noviszádi katonai meteorológiai állomás jelentése). Tulnyomóan borus idő az egész országban, gyenge széllel, a hőmérséklet további emelkedésével. Noviszádon átmenetileg borus idő várható. A hőmérséklet plusz 12 és plusz 25 fok között fog váltakozni.

— **Ujságírók kartársi estélye Veliki becskereken.** A veliki becskereki ujságírók május negyedikén, vasárnap este Becskereken kartársi estélyt rendeznek, amelyre valamennyi hivatásos ujságíró meghívott. Mindazok a hírlapírók, akik a noviszádi ujságíróegyesület rendes tagjai, ha részt akarnak venni a kartársi estélyen, ebbeli szándékukat szerdán délig közölnék Hamm Ferenc hírlapíróval, az ujságíróegyesület titkárával. Vasárnap délután öt órakor Noviszádról közös autóbusz indul Veliki becskerekre, amely másnap hajnalban fog visszatérni. Mivel az autóbuzson csak husz személy számára van hely, ajánlatos, ha az estélyen résztvenni óhajtó hírlapírók minél előbb bejelentik ebbeli szándékukat a titkárnál.

— **Halálozás.** Özvegy Brájjer Gyuláné szül. Kaltner Borbála nyug. becskereki városi tanítónő, pénteken délután 90 éves korában elhunyt. Az elhunyt uriaszony 32 éven át volt Becskereken tanítónő, régebben minden kulturális megmozdulásban tevékenyen résztvevő és halálát őszintén fájlalja mindenki, aki özvegy Brájjernét csak ismerte. Az elhunytban Kaufmann István becskereki lapszerkesztő és Krumenacker István nyug. államvasuti főfelügyelő az anyósukat gyászolják. Özvegy Brájjer Gyuláné temetése vasárnap délután öt órakor lesz.

☛ SZÉPEN, JÓL ÉS OLCSÓN

— **Uj iskola épül Sztáribecsej külvárosában.** Sztáribecsejről jelentik: Az iskolai hatóságok egy új iskola építését határozták el Sztáribecsej külvárosában, Novoszelen. A dunai bánási rendeletére a sztáribecseji járás főszolgabírósa bizottságot nevezett ki az új iskola helyének kijelölésére. A bizottság tagjai Pacics építészeti főnök, Grujics járási tanfelügyelő, Crvenics iskolaigazgató, Micsin szolgabíró. A bizottság kedden száll ki a helyszínre.

— **Előadások a becskereki római katolikus árvaházban.** Becskerekről jelentik: A becskereki római katolikus árvaházban, május 27-én délután 3 órakor a gyermekek és este 6 órakor pedig a felnőttek részére előadást rendeznek. A műsoron gyermekdarabok, énekszámok és szavaltatok szerepelnek, Fischer Károly becskereki zeneszerző pedig urizenekarának kíséretével néhány szerzeményét adja elő.

Május 10-én véget ér a Balog Lina műkereskedő cég olcsó akciója. Az utolsó két olcsó héten porcellánok, szőnyegek, festmények, kristályok stb. kerülnek kiárusításra. Az erre vonatkozó hirdetés a 12-ik oldalon.

Egy-két héten belül kilövik Oberth professzor világűr rakétáját

Berlinből jelentik: Oberth professzor világűr-rakétáját néhány héten belül kilövik. A világűr hajózási egyesület pénteki előadóján bejelentették, hogy a világűr-rakéta, amely már a múlt ősz óta utraké-

szen áll, egy-két héten belül utrakel a világűrben.

A kilövést Oberth professzor maga hajta végre, a világűr hajózási egyesület szakértőinek jelenlétében.

Eljegyzés. H. J. Paitz József fővámszaki tisztviselő, Budapest és Luzsáni Lidike, Pozsony — jegyesek.

Prodanovics Ivan ügyvéd, dr. Prodanovics Mihály városi főügyész fia, ügyvédi irodáját megnyitotta Noviszádon, Pasics uca 6. szám alatt.

— **Banatszki Karlovac esatlakozik a sörbojktóhoz.** Becskerekről jelentik: Banatszki Karlovac vendéglőegyesülete a napokban ülést tartott és elhatározta, hogy amennyiben a sörgyarak a sör hektóliterenkénti árát 540 dinárról 440 dinnárra a legközelebb időn belül nem szállítják le, kimondják a sörbojktóhoz való esatlakozást és megtagadják a sör kimérését.

— **Megalakul a bánási baromfitenyésztők szövetsége.** Becskerekről jelentik: A bánási baromfitenyésztők egyesülete április 27-ére, vasárnap délelőtt 9 órára értekezletet hívott össze a becskereki Orient kávéház külön helyiségébe, amelyen megalakítják a bánási baromfitenyésztők szövetségét.

Rogaška Slatina. Gyomorfejkényél, gyomorbag és bélhurtnál, valamint máj- és vesebántalmaknál a legeredményesebben gyógyít a Styria gyógyviz.

— **Magánvád alapján folytatják az eljárást egy mérgezéssel gyanúsított uriaszony ellen.** Becskerekről jelentik: A becskereki ügyészség a napokban szüntette be az eljárás Orsó Josefina hajdusicai földbirtokosnő ellen, akit a veje Petrilovics Emil pristinai lakos jelentett fel és fia Petrilovics Damján megmérgezésével vádolt. A vizsgálóbíró számos tanut hallgatott ki, de a vizsgálat teljesen negatív eredménnyel végződött úgy hogy az exhumálás elrendelése sem vált szükségessé. Tegnap délelőtt újabb fordulat következett be ebben az ügyben. Megjelent a becskereki ügyészségen Petrilovics Emil és bejelentette, hogy átveszi a vád képviselét, egyúttal megbizta dr. Mrkusics Joszif becskereki ügyvédet, hogy nemcsak Petrilovics Damján, hanem Orsó Josefina férje Orsó Adám holttestének exhumálását is kérje, a vád alátámasztására pedig nevezze meg újabb tanuit. A vizsgálóbíró a magánvád alapján folytatja a vizsgálatot a nagy feltűnést keltő bűnygyben.

FEST ÉS TISZTIT

— **Huszonég új gyógyszertár nyílik meg Beogradban.** Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszter engedélyt adott huszonég új nyilvános polgári gyógyszertár felállítására Beogradban.

— **Üzlet-áthelyezés.** Klein Jenő noviszádi speciális harisnya- és trikóáru-üzletének irodáját a Jevrejszka uca 13. számú házból folyó hó 28-án ugyanezen uca 7. számú házába (Omaljev átjáró) helyezte át.

— **Tolvaj inas.** Csifésák János tolvaj fűszerkereskedő és vendéglős az utóbbi napokban észrevette, hogy áruit és kasszáját valaki állandóan lopkodja. Gyanuja a nála alkalmazásban levő fiatalkoru inasra esett, akit rövid megfigyelés után rajta is csipett a tolvajlás. A tolvaj fiut letartóztatták.

Pécs-szabolcsi kétszer mosott
1321
6-10 mm. nagyságu prima
kovačsszenet fehér fával égetett mészt
szállít yagontételekben legolcsóbban
KRAJČEVIĆ FATELEP, Novisad. Tel. 21-65

— **Ma tartja közgyűlését a noviszádi Polgári Céllovészegyesület.** A noviszádi polgári céllovészegyesület ma délelőtt tíz órakor tartja rendes évi közgyűlését az egyesület Futoski put 77. szám alatti helyiségeiben. A közgyűlésen csak azok a tagok szavazhatnak, akik az 1929. évi tagsági díjat kifizették.

— **Revolveres bankrablásban segédkezett egy 17 esztendős leány.** Londonból jelentik: Torontóban egy 17 esztendős leány sógora segítségével kirabolta az ottani Commercial Bankot. A leány sógorával együtt behatolt a bank helyiségeibe, revolvert fogott a bank tisztviselőire, elrabolt 560 fontot, majd tette társával együtt autón elmenekült. A leányt később elfogták és pénzét hiánytalanul megtalálták nála. A leány közvetlen rablás előtt a bank bejáratánál imígyen figyelmeztette az egyik üzletfelét: „Azt hiszem nem lesz célszerű, ha most bemegy a bankba!”

— **Uj selyemáruüzlet Noviszádon.** Szattler Jenő ismert noviszádi selyemnagykereskedő detailüzletet nyitott Noviszádon, a Jevrejszka uca 6. számú házban. A szép és elegáns üzletben különböző kabát és ruhasegelyem, pariszettek, bemberg selymek és a többi selyemfajták angros árban kerülnek eladásra, tehát legalább 30-40 százalékkal olcsóbban, mint másutt. Szattler Jenő imígyen akarja népszerűsíteni kitűnő áruját, amely máris általános közkezdveltségnek örvend, úgy hogy a vevők szinte tömegesen keresik fel az új üzletet.

— **A házilag készített mosószappan használata.** Némely vidéken még ma is szivesen használják a házilag készített mosószappant. Azt tartják a háziasszonyok, hogy ez biztosan tiszta és ártalmatlan, mert ők semmi mást nem vettek a főzéshez, mint zsirt és lugot. Ha tényleg így is történt, aggodalomra mindég komoly ok van. A szakértelem nélkül főzött szappanban mindég van felesleges lug ez pedig a szövedék rostjait (szálait) elroncsolja. Más hibája a házilag főzött szappannak, hogy az sohasem tiszta. Enyv-anyagok, romlott husmaradványok szennyeznek az ilyen szappant és természetesen ilyen szagu lesz a vele mosott ruha is. Mindezeket a hibákat elkerülhetjük, ha a ruhamosáshoz gondosan és szakértelemmel készített szappant használunk. Az Albus szappan se nem lugos se nem szennyezett és a vele mosott ruha üde illatu.

HUSVÉTH DEZSŐ, SOMBOR

Kraja Aleksandra u. 18.

— **Ejszakai támadásért a vádlottak padján.** Becskerekről jelentik: Pejovics Velimir törvényszéki bíró, mint büntető egyesbíró tegnap tárgyalta Terzin Vlada 22 éves becskereki lakatos bűnperét, aki 1926. május 30-án éjjel leszurta Weisz Imre becskereki kereskedőt. Weisz sérülése következtében 21 napig ágyban fekvő beteg volt. Terzin a tegnapi tárgyaláson azzal védekezett, hogy Weisz volt a támadó és ő önvédelemből egy körömrészlelővel szurta meg. Mivel Weisz Imre nem jelent meg a tárgyaláson, Devecerszki Sztevan államügyész indítványára a tárgyalást elnapolták.

FŐHUZÁS Sorsjegyek állandóan vásárolhatók
május 8-16-1 a főelárusítónál LUSTIG LAJOS
június 2-ig. banküzletében, Novisad, Kr. Aleksandra 13

— **Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a Ferenc József viz alhasi megbetegedések eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.**

— **Pezsgőző elmebeteg egy becskereki kávéházban.** Becskerékről jelentik: Tegnap délután beállított a Vojvodina kávéházba egy elegánsan öltözött férfi és pezsgőt rendelt. A biztos fellépésű fiatalembert azonnal kiszolgálták és a pincérek a legnagyobb tisztelettel vették körül a ma már ritka „világi” benyomását keltő vendéget. Amikor fizetésre került a sor, kiderült, hogy egyetlen parája sincs. Előállították a rendőrségre és itt megállapították, hogy ön és közveszélyes elmebeteg, aki a jasatomicsi elmeegógyintézetből szökött meg.

— **Legujabb fűző modellek az új divathoz, L. Barthnál, Noviszád.**

— **Május 21-én tárgyalja a szuboticei törvényszék a Crkvenicán letartóztatott szélhámós ügynök bűnügyét.** A szuboticei törvényszék május 21-ére tűzte ki a főtárgyalást Vojnics Otto szuboticei ügynök bűnügyében, aki több mint harmincembeli csalást követett el a Dunabánság különböző városaiban. Vojnics egy nemlétező szuboticei egyesület kiküldöttjének adta ki magát és tagokat gyűjtött az egyesületnek, továbbá fajbaromfit és keltető gépeket adott el jóhiszemű gazdálkodóknak. Vojnics nagyobb előleget vett fel, az eladott árut azonban nem szállította. Vojnicsot a szuboticei államügyészség körözőlevelére Crkvenicán tartóztatták le. A főtárgyalást Bozsics elnök vezeti.

— **Eskicsevics Vasza kiállítása Szubotícán.** Vasárnap délelőtt nyílik meg Eskicsevics Vasza akadémiai festőművész kiállítása Szubotícán a városháza előcsarnokában. A kitűnő festő harminc képet állít ki, amelyek nagy része háborus tárgyú. Eskicsevics egyik legkitűnőbb képe Ófelsége Alekszandar királyról készült, amint 1916-ban a bitolji csata után szemlét tart a hadifoglyok felett. A jövővi festőművész kiállítása iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg Szubotícán.

Noviszádi piaci árak

A városi fogyasztási hivatal jelentése
április 26-án

Allatpiac. Szarvasmarha 7—8, borjú 12—13, hizott sertés 11—13, bárány 8.50—9 dinár kg-ként. Kisebb malac 400—600, nagyobb 700—900 dinár párja.

Baromfi piac. Hizott liba 12—13, hizott kacska 13—14 dinár kg, pulyka 150—240 sovány liba 90—120, kacska 40—60, rántani való csirke 30—45, apró baromfi 35—45, nagyobb baromfi 50—70 dinár párja. Tojás 12—14 darab 10 dinárért.

Halpiac. Ponty 22—25, csuka 18—20, süllő 30—35, harsca 35—40, kecsege 30—40, kárász 16, fehér hal 8—10 dinár kg.

Gyümölcs piac. Olasz narancs 5.50, spanyol 7 dinár kg, citrom ládája 140 dinár, füge 5 dinár kg, koszoruja 8 dinár.

Gabonapiac. Buza 205—210 métermázsája, tengeri 105—112, más áru nem került piacra.

Szénapiac. Széna 60—65 dinár métermázsája, kukorica szár 40—45, szalma 40—45, pelyva 35—40, répa 15—20 dinár.

Zöldségpiac. Fiatal hagyma 7—8 darab 1 dinárért, spenót 1 dinár kg, retek 5 darab 1 dinár, zöldség 3 darab 1 dinár, sárgarépa 1 dinár kg, saláta 5—6 fej 1 dinárért, torma 4—5 dinár kg, burgonya 70—90 para kg, rózsaburgonya 0.90—1 dinár, kalaráb 1 dinár, új olasz burgonya 6 dinár.

AMERIKAI FLEET FOOT TENNISZCIPŐK

valamint női-, gyermek és férficipők nagy választékban
Glanz Ferencnél kaphatók Odzsačin. Ne mulassza el megnézni raktáramat. — Kedvezményes árt adok.

Vasárnapi sportprogram Szubotícán.

Vasárnap két érdekes elsőosztályu bajnoki mérkőzés lesz Szubotícán. Délután fél háromkor a Szand-pályán játszik le a Vilyanytelepi S. C.—Sport mérkőzést, amelynek az eredménye igen fontos a helyezési szempontjából. Mindkét csapat elég szép formát mutatott az ideji mérkőzéseken. A mérkőzést Sefesics vezeti.

A legnagyobb érdeklődés a Ferrum—SzMTC mérkőzés iránt nyilvánul meg, amelyet ugyancsak a Szand-pályán bonyolítanak le. Mindkét csapat a legjobb felállásban indul a mérkőzésre. Bíró Perl lesz. A mérkőzésen heves és érdekes küzdelem várható.

Délelőtt nyolc órakor a Sport I. b.—Vilyanytelep I. b. mérkőzik. Bíró: Mitrovics. Negyed tízkor az SzMTC I. b. méri össze erejét a Ferrum I. b.-vel. Bíró: Pofuk. Délelőtt tizenegy órakor végül a Rádnicski játszik a Bunjevac S. C.-vel.

Uj igazgató tanács tagok a szuboticei alszövetségben. A szuboticei alszövetség igazgató tanácsa pénteken este ülést tartott, amelyen a lemondott Franciskovics (SzMTC tanács tag helyébe Penava főhadnagyot (Szand), Petljanszki (Sztaribecseji Szoko) helyére pedig, mert egyszer sem jelent meg az üléseken Heckinger Károlyt (Szand) választotta meg.

A Szand Bácska Topolán. A Szand kitűnő csapata vasárnap Topolán fog szerepelni. A mérkőzés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg már azért is, mert a két csapat többször találkozott és mindig Topola került ki győztesen a küzdelemből. A szuboticei berület I. osztályu bajnok aspiránsa most revansot akar venni Topolától. A fejlődés útján felfelé induló TSC kemény ellenfélnek ígérkezik. Bizonyos, hogy szép és szórakoztató sportélvezetben lesz része vasárnap Topola közönségének.

Becskerék vasárnapi sportja. Becskerékről jelentik: Április 27-én vasárnap érdekes sporteseményben lesz része a becskereki közönségnek. Kikinda bajnoksapata a Koszovo mérkőzők Becskerék bajnoksapatával az Obilicsal, a Bánság bajnokságáért. A mérkőzést fél öt órakor kezdik és az Obilics pályán tartják meg.

TENISZESZŐK

Az összes angol, francia, német stb. raketek és tenisz felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

SPORTMAGAZIN - NOVI SAD

M. HAJDU, Kraljica Marija bulevár 2 szám

Rakethurozásokat szak-szerűen és olcsón vállal. Tekintse meg a raktárt vételkényszer nélkül. <

— **Bolgár turára indul a noviszádi Vojvodina.** A noviszádi Vojvodina május 2-án bolgár turára indul. A csapat május 4-én a szofiai AS 23-al, 6-án a szofiai Szlávija csapatával mérkőzik. Valószínű, hogy 8-án Bulgária bajnoksapata a plovdivi Kriszto Boteff lesz a Vojvodina ellenfele. A turán 14 játékos és a tréner vesz részt. Vezető: dr. Sztankovics Vaszo ügyvéd, az alszövetség alelnöke.

— **Vojnovics Ivo emlékére rendezik a szuboticei szezonnyitó színelőadást.** A noviszád-oszijekai szintársulat májusban Szubotícán fog vendég szerepelni. Az első előadás május elsején tartják meg a Városi Színházban. A szezonnyitó előadást Vojnovics Ivo, a nemrég elhunyt drámairó emlékének szentelik és a „Szmr Majke Juvovicsa” című szindarabját adják elő.

Május 4-én Noviszádról közvetít hangversenyt a beográdi studio

Mint ismeretes, a szuboticei Konrath cég helyszíni felvételeket közvetít az ország nagyobb városaiból a beográdi rádió részére. Május 4-én este 8 órakor a Konrath cég technikai közreműködésével a noviszádi Szokol egyesület hangversenyét közvetítik Beográddal és Zagrebbal. A helyszíni felvételt telefon kábelen adják tovább a beográdi studio részére, amely viszont a rádióamatőröknek közvetíti a noviszádi hangversenyt. A helyszíni leadás iránt nagy szabásu érdeklődés nyilvánul meg.

TŐZSDE

Szombat, április 26

ÉRTÉKTŐZSDE ZÁRLATOK

A dinár árfolyama. Budapest 10.00—10.08, Bécs 12.4525—12.5525, Prága 59.35—59.75, Berlin 7.38—7.40, London 274.7.

Zürich. Beograd 9.1275, Paris 20.2325, Budapest 90.20, London 25.08, Newyork 515.80, Brüssel 72.01, Milanó 27.03, Madrid 64.30, Amsterdam 207.0, Berlin 123.17, Bécs 72.725, Prága 15.25, Bukarest 3.07.

TERMÉNYTŐZSDE ZÁRLATOK

Noviszád. Buza 76 kilogramos szeremi 172.50—177.50, 77 kgos bácskai 192.50—197.50, bégai uszályrakomány 192.50—197.5, szeremi 177.50—180, 78 kgos bácskai 197.50—202.50, felsőbácskai 200—205, felsőbánáti 195—200, árpa 110—115, zab 125—127.50, tengeri bácskai garantált minőség 95—97.50, uszályrakomány 95—97.50, májusra 97.50—100, júniusra 100—102.50, bánáti 90—92.50, uszály 95—97.50, szeremi garantált minőség 95—97.50, május 97.50—100, júniusra 100—102.50. Export malmok irányarai ápr. júniusra 30 nap kassza vagy 1.5 százalék skonto, nullás gg és g 380, kettes 350, ötös 275, hatos 215, hetes 135, nyolcas 90—95. Egyéb malmok effektív kőtése, bácskai nullás gg 335—345, nullás g 330—340, kettes 295—305, ötös 240—250, hatos 170—180, hetes 125—130, nyolcas 85—90. Buzakorpa 65—75.

Irányzat: Lányháb. Forgalom: Buzában 7, tengeriben 23, lisztben 8 vagon.

Csikógó. Buza, tar ott: májusra 103, júliusra 104.57, szeptemberre 108.25, decemberre 113. Tengeri, esendes: májusra 80, júliusra 82, szeptemberre 83.125, decemberre 76.75. Zab, alig tartott: májusra 41.50, júliusra 42.125, szeptemberre 41.75, decemberre 43.75. Rozs, alig tartott: májusra 60, hétnyelvad, júliusra 66.25, szeptemberre 70.75, decemberre 74.30.

Budapesti sertés és vágómarhavásár. Felhajtás 898 sertés. Irányzat: Változatlan. Zsirsertés elsőosztályu, uradalmi nehéz, páronként 300 kg 144—148, szedett közep páronként 220—260 kg 136—144, zsír nagyban 168—184, szalonna háromdarabos, táblás, sózott 162, négydarabos 154 fillér különként.

— o —

— **Tizennégy—tizenhét éves fiukat keresnek könnyű munkára Franciaországba.** A francia bevándorlási társaság noviszádi megbízottjának közlése szerint Franciaország részére könnyű munkára jelentkezhetnek magyar vagy német anyanyelvű 14—17 éves földművesfiúk, akik jó órabért kapnak. A jelentkezéshez szülői beleegyezés szükséges. Jelentkezni lehet hétfőn reggel hét órától a munkás otthonban a francia megbízottnál.

— **Árverés a szuboticei Dudás-féle hentesüzletben.** A szuboticei adóigazgatóság közli, hogy április huszonnyolcadikán délelőtt tizenegy órakor árverést tart Dudás József Jelasics uccai hentesüzletében. Az árverés 66.465 dinár adótartozásért lesz. Második esztendeje ez az első adóárverés Szubotícán.

— **Visszafelé.** Olyan embereknek, akik tétlenségükben ráértek mulattató hiábavalóságokkal foglalkozni, eszükbe jutott, hogy visszafelé is értelmesen olvasható mondatokat fabrikáljanak. Így volt ez már évezredek előtt is, ez a mulatság egyszerre lépett föl az írás olvasás technikájával. Már a klasszikus népek nyelvén is csináltak ilyen furcsaságokat. Latinul például ez a mondat: „Rómából hirtelen lendületekkel fog megérkezni hozzád a szerelem,” így hangzik: „Roma tibi subito motibus ibit amor”. Ez visszafelé olvasva is pontosan azonos, sőt azonfelül még versitanilag is kifogástalan pentameter. Még tovább ment az a türelmes ember, aki verset írt arról, hogy „Ottó tartja az öszvért, Anna tartja a nedves mappát”. Latinul ez így hangzik: „Odo tenet mulum, madidam mappam tenet Anna”. Ez kifogástalan hexameter és olyan boszorkányosan van megszerkesztve, hogy visszafelé ugyanaz az értelem, sőt visszafelé is kifogástalan hexameter. De erre is rádupláz az a mondat: „Sator Arepo tenet opera rotas”, magyarul: „Arepo a szántóvető, ügyelbajjal tartja a kereket”. Ennek a mondatnak minden szava öt betűből áll s ha a szavakat pontosan egymás alá írjuk, olyan bűvös négyzetet kapunk, amelynek szavait akár balról jobbra, akár jobbról balra, akár lefelé, akár fölfelé olvassuk, az eredmény mindig ugyanaz az egy mondat. Francia középkori palindrom (így nevezik az ilyesmit) a következő: „L'ame des uns i'ama'is n'use de mal”, vagyis hogy egyesek lelke sohasem használja a rosszat. A magyar széplelkek is csináltak ilyen palindrómot eleget. „A sári pap írása”

közismert, valamint ez: „Indula a tyuk s kutya aludni”. Néhány évvel ezelőtt egy magyar hetilap pályázatot hirdetett a legsikerültebb palindrómra. Erre a pályázatra egészen mulatságos dolgok érkeztek be, mint: „Adósom a mosóda”, vagy: „No, drága arany a mama nyara Agárdon”. A pálmát egy vidéki tanár vitte el, aki a következő romantikusan hangzó palindrómot alkotta a domb tejtéről lenéző szegénylegényről: „Távol sik. Álom. Odale eladom olá kis lovát”.

— **Beeskereken csökkent a csecsemőhalandóság.** Beeskerekről jelentik: A beeskereki munkásbiztosító pénztár igazgatója tegnap ülést tartott, amelyen dr. Ivkovic Vlasztimir, a gyermek-dispensai igazgatója beszámolt az intézet öt év alatt kifejtett működéséről. A jelentésben elmondotta, hogy 1923-ban 406 csecsemőt és 276 gyermeket vizsgált meg és kezelés alatt összesen 1200 csecsemő és 3288 gyermek állott. Az intézet fennállása óta, tehát öt év alatt a gyermekotthonban 2.280 csecsemőt és egy ezer 593 gyermeket vizsgáltak meg és ötezer 504 csecsemőt, valamint 4972 gyermeket részesítettek rendszeres kezelésben. A szakszerű csecsemő és gyermeknevelés valamint a szigorú orvosi felügyelet következtében a gyermekhalandóság Beeskereken öt év alatt 15 százalékkal csökkent. Az igazgatóság nagy figyelemmel hallgatta meg dr. Ivkovic Vlasztimir beszámolóját és a főorvosnak tevékenységéért elismerését fejezte ki.

— **Pályázatot hirdetnek a belaeckvai városi ügyészi állásra.** Miután Belaeckva eddigi városi ügyésze dr. Miletics Zsiva állásáról lemondott, a város erre az állásra pályázatot írt ki, amely május 15-én jár le. A kérvényeket a belaeckvai polgár-

mesteri hivatalban kell leadni. A pályázaton csakis jogvégzett jugoszláv állampolgárok vehetnek részt. A nemrégiben megjelent ügyvédi törvény értelmében a város ügyésze nem gyakorolhat ügyvédi praxist.

— **Május elsején megnyílik az odzsacii Heitz féle szálloda.** Mint ismeretes, Heitz Péter odzsacii szállodás az elmúlt télen megvásárolta Krausz Ferenc vendéglőjét, amelyet teljesen modern szállodává és vendéglővé alakított át és azt május elsején ünnepélyes keretek között fogja megnyitni. A mostani szállodát „amely Odzsacii község tulajdonát képezi Rack József odzsacii vendéglős vette bérbe. Mindkét helyen esténként cigányzenekar szórakoztatja a közönséget.

— **A karavukovói elemi iskolák színelőadásokat rendeznek, hogy a tengerpart-ra mehessenek.** A karavukovói tanítószög elhatározta, hogy az iskolák tanulóit Matzinger Mici tanítónő és Michels Adám tanító vezetésével tengerpartra küldi. Hogy az utazás nagy költségét fedezzék, május 3-án Karavukovón, május 10-én Odzsacii, 17-én Bácska Palánkán működő előadásokat rendeznek, amelyeknek tiszta jövedelmét a kirándulás céljaira fordítják.

— **Kulturháza kap Bácskopetrovosze-lo.** A községi képviselőtestület Milinkov Zsarkó községi bíró elnöke alatt megtartott legutóbbi közgyűlésén a Zora szerb ifjusági egyesület kérvényét tárgyalta, melyben az Öfelsége esküvője alkalmával összegyűjtött és a kabinetiroda által jótékony célra visszaküldött 200.000 dinárt az egyesület céljaira kérte, hogy azon kulturházat építhessen. A közgyűlés kimondotta, hogy az összeg mikénti felhasználását a petrovszelo-i kulturintézmények vezetőségére bizza.

ZAYMUS GYULA

A KASTÉLY TITKA

Regény

(27)

— Nagyon szép este volt — felelte a lány halkán — s én féltem, majd később örültem, hogy jól tehettem valakivel. Más megérzésem nem volt. Szent, tiszta öröm csupán.

A férfi melle lekonyult a mellére. Arca először sápadt lett, aztán bíbor színű, mint egy gladiátoré, kire rányitották a tigrisek ketrecét.

Ugy érezte, hogy lelkében összedült a szent vágyak temploma s a romok között nem maradt más, csak a kereszt, melyen véres arccal, göresbe merevült tagokkal Krisztus haldoklik.

Myra tágra nyílt szemekkel vette észre a változást és önkénytelenül megfogta Albert kezét.

— Mi bántja magát, ön szomorú lett. Vagy mást várt talán kérdésére? De hisz' én azt mondtam, amit akkor éreztem. Mit várt volna mást, egy éjjel imádkozó lánytól, Loverini ur? Mást meg nem kérdezett.

De Albert többé nem bírta visszazökkeneni magát a régi érzésvilágba, noha megértette a lány szavai kiegészítő értelmét. Össze szeretett volna törni valamit, sőt saját magát is elhajítani egy petárdával messzire innen s kitépni magából minden csalfa képzelgést.

— Látja, milyen jó, hogy a nagy pillanatokban nem lehet az ember gondolatolvasó?

A férfi már nem válaszolt. Lassan eltolta magát a korlát rozsdásodó vasrácsától és nem tudta, hogy mit tegyen? Annyi felhalmozott érzés volt benne, hogy valamit tennie kellett. A lány tágra nyílt csodálkozása pedig még jobban ingerelte.

— Sajnálom, — mondta aztán — végzetlenül sajnálom, hogy udvariatlan leszek és a tanár ur kérését teljesíteni nem tudom, de el kell mennem, ha szükség lenne rám, a címetem meghagyom, még egyelőre Ná-

polyban maradok.

A lány ijedtében sirni kezdett.

— De hát mit mondtam, mit tettem, az Istenért, amivel annyira megbántottam magát?

— Drága kisasszony, ön igazat mondott, azért csak hála illeti meg, a képzelgő és légyarákat építő bolond én voltam! Myra, Isten áldja meg!

Szinte elrohant. Krisztin tánttól el sem köszönt. Mintha esztét vesztette volna.

Saltoni Myra szeméből meg hulltak a könnyek. Keskeny kis kezét az arcához szoritotta és úgy nézett a padlóra, majd a nyitva maradt ajtóra, mintha valami rémes tragédia játszódott volna le előtte. Nem akarta elhinni, hogy ez valóban megtörtént. — Ez álom, ez képtelenség. — És ekkor talán először hullott ki a száján a szó, melyben benne volt minden gyönyör, minden keserűség, amit csak érzett eddigi életében. — Albert! — Aztán lesuvadt a fal mellé, homlokát meghorászta a durva napette kövön s olyan fáradtnak érezte magát, mint egy postagalamb, mely végnélküli messze földről érkezett haza.

Loverini Albert meg ment, ment, mint egy karámból kivert jóság. Hangosan beszélt, néha szinte kiáltásba veszett a hangja s aztán meg elcsendesedett, mint a tűz vesztével a vészharang. Nem tudta merre megy, merre visz utja. Megbotlott, letért az utról, aztán megint rátévedt egy ösvényre. Utszelen ibolya nyílt, meg szerény virágu menta, de az ő cipője bele nyomta a földbe apró virágait. Aztán egy kihalt helyen ledobta magát a földre, eltakarta arcát, hogy semmit se lásson, még a nap-sugarat sem, amely pedig oly békésen simult a vidékre.

Nem ismert magára. A nagy felindulás, mely erőt vett rajta, végleg kimerítette. Mi történt! — gondolta s fent a magasban bárányfelhők usztak lassan, nyugodtan. Az idő mult és a megváltó álom lassan befődte tépelődéseit.

A nap lejjebb esuzott, majd szürkülés fátyolosodott a földre és Albert aludt. Arca szomorú volt, ajka néha megmozdult,

mintha bocsánatot kért volna, gyermekes, meggondolatlan tettéért, melyet megmagyarázni nem tudott. Mire magához tért, már este volt. Körülnézett. Az álom lecsillapította izalmát s új erőt öntött belé. Felállt.

— Hol vagyok? — kérdezte magától.

— Narancsfák és szőlőföldek között volt. előtte kis tisztás simult, melynek szélei bokros cserjébe olvadtak.

Fogalma sem volt, hogy tulajdonképpen merre is jár. Ha világosság lett volna, a távoli hegyek megmondták volna neki, hogy merre menjen, hol van a hazafelé vezető út, de így egyenesen a sors szeszélyének a játékszerévé vált.

A kastélyban történeteken kívül nem emlékezett másra.

Völgynek vette aztán az utját. Köröskörül esend és álom honolt, sehol dal, ének vagy emberi életnek közelsége nem jelentkezett.

A magaslatról leérve, egy csergedező patak mentén találta magát, melyen szűk, korlát nélküli deszka hid vitt keresztül. Ember azonban még mindig nem mutatkozott. Éhes is volt, a feje szédült, mert hisz' a reggelin kívül még mást nem evett.

Szólót, majd narancsot szakított magának s ezzel némileg felüdítette bágyadt tagjait.

A kis hirtől nem messze aztán országútfélére akadt melynek a szélén csenevész fák hajladoztak az éjben kifejezhetetlen szomorúságot árasztva magukból.

Ut volt, tehát rátért. Ment, ment és nemsokára egy kis házra bukkant. Egyedülálló, sötét, lapostetejű házikó volt. Valamikor ilyesfélékről olvasott s most, amikor e házikót látta, felelevenedett benne a kép. Mintha Cartuche tanyája lett volna, mely Párizs határában feküdt a Szajna partján, nappal kocsisoknak pihenő helyül szolgálva, éjjel pedig a rablók és utonállók menedékhelye volt. Szinte keresni kezdte az akasztófát, melyen egy halott ember lóg, de persze az egész csak zavaros, még ki nem jözanodott lelkének rémképe volt.

(Folytatjuk)

A mai mérkőzések sorrendje a noviszádi alszövetségben

Ma délelőtt a kora reggeli órákban már megindulnak Noviszádon a futballmérkőzések és kevés megszakítással a késő esti órákig folynak, mert az ifjusági és tartalékos csapatok küzdelmeit is beleszámítva, nem kevesebb mint négy bajnoki mérkőzés kerül eldöntésre a noviszádi futballpályákon.

A mérkőzések sorrendjét délelőtt 8 órakor a

NAK—Rádnicski tartalékos csapatok bajnoki találkozója vezeti be a NAK pályán. Mind a két egyesület erős csapatot állít csatasorba, a minimális győzelmet a NAK javára tippeljük. Biró: Bosnyák. A második délelőtti mérkőzés a

Hajduk—Makkabi II. osztályu bajnoki lesz, a Karagyorgye pályán. Összel a Makkabi 11:0 rekordgólarányu győzelmet aratott a Hajduk együttesén, nem valószínű, hogy a Makkabi megismételje ezt a bravurt. Győzelme természetesen elvitathatatlan, de 3-4 gólkülömbőségünél aligha lesz nagyobb. A mérkőzést Nikolics vezeti.

A NAK pályán eldöntésre kerülő mérkőzések sorrendjét a

NAK ifj.—Rádnicski ifjusági csapatok bajnoki küzdelme vezeti be, Fe-

hér biráskodása mellett. Ez a mérkőzés is valószínűleg a NAK győzelmét hozza meg, ellenben teljesen nyílt a sorsa a

NAK—Rádnicski I. osztályu bajnoki mérkőzésnek. Összel a Rádnicski győzött 4:3 arányban, a munkáseggyüttes azonban husvét első napján meglepően gyenge játékot mutatott. Formája azóta valószínűleg javult, de a döntetlennél aligha számíthat a NAK-kal szemben. Biró: Bánics.

Temerinben a **Vojvodina—T. T. C. I. osztályu bajnoki** mérkőzés van műsoron. A Vojvodina tartalékosan kénytelen kiállani, tehát csak hatalmas küzdelem árán győzheti le a jó formában levő TTC-t. A mérkőzés Andréa vezeti.

Mitrovicán a Trgovacski a rumai Spártával viv döntőjellegű küzdelmet a csoportbajnokságért. Papirforma a Spárta kiscsapat győzelmét jósolja, biró: Schneff. Petrovácon a Szlovaeski a becejeji Szokot látja vendégül. A Sandalj nélkülvő Szlovaeski győzelme kellemes meglepetés volna. Biró: Bosnyák.

149 futballegyesületet oszlatott fel a jugoszláv futballsövetség

A JNS tegnap előtti ülésén foglalkozott annak az új 155 egyesületnek a sorsával, amelyeket a régi Zágrebben székelő szövetség felvett tagokul. A szövetség elhatározta, hogy 149 egyesületet töröl a JNS tagjai sorából, mivel ezeknek az egyesületeknek sem jóváhagyott alapszabályai nincsenek, sem pedig szabályszerűen nem vették fel őket.

A csehszlovák labdarúgó szövetség hozzájárult ahhoz a határozathoz, hogy évenként egyszer találkozzanak a csehszlovák és jugoszláv válogatottak. Az ideai mérkőzést június 28-án vagy 29-én tartják meg, valószínűleg Zágrebben, míg a revansot jövő év október 28-án Prágában. A Bulgária és Jugoszlávia közötti válogatott mérkőzést a JNS június 15-ére kéri halasztani a bolgár szövetségtől.

A Jugoszlávia—Románia válogatott mérkőzés jövő vasárnap, fél négy órakor kezdődik a Jugoszlávia pályáján. A mérkőzés előtt Ófelsége a király kihallgatáson fogadja a válogatott játékosokat.

Rádnicski—NAK hazena mérkőzés lesz ma délután 3 órakor a két egyesület ifjusági csapatainak mérkőzése után.

Csantavéren sem fizetnek belépődíjat a hölgyek. A Csantavéri Atlétikai Klub vezetősége elhatározta, hogy futballmérkőzéseire a jövőben a hölgyeket belépődíj nélkül enged be. Az egyesület ettől az intézkedéstől a közönség számának megnövekedését várja. A CsAK egyébként vasárnap a Topolai AK-ot látja vendégül barátságos mérkőzésre. Rövidesen a ping-pong alosztályt is megalakítják a Csantavéri AK asztali tenniszesei.

Vasárnapi sport Bácskopetrovoszelón. Nagy érdekessége lesz vasárnap a petrovoszelói sportnak. A hazena bemutatása után a sport vezetősége most old boy mérkőzésre állított össze csapatot, hogy a vasárnapi D. V. D. és a szentai Spárta barátságos mérkőzése előtt, az öreg csatárokkal egy tréning nélküli végkimerülésig tartó mintamérkőzést mutasson be a petrovo-

szelói ifjuságnak és a sportot kedvelő közönségnek. A mérkőzést általános érdeklődés előzi meg.

NAK hírek. A NAK Ib csapata fél 9 órakor a következő felállítással áll ki a Rádnicski Ib ellen: Dussing, Zahorai, Szabó I, (Higel), Majorosi, Radoszavlyevics, Forvejtér, Sipos, (Babin), Felver, Fekete, Lerch, Imhof. Ifjusági délután fél 2 órakor: Szabó II, Wilner, Muha, Has, Sehnek, Somogyi, Zolics, Szentiványi, Stanko, Longaver, Vas. Három órakor Rádnicski—NAK hazenamérkőzés. Háromnegyed 4 órakor: Hoffmann, Róka, (Szabó I), Georgijevics, Aranyosi, Saró, Müller, Schelb, Paszt, Schick, Subert, Alexi. Pontos megjelenést kérek. — Intéző.

— **Jövő vasárnap kegyeleti staféta lesz Beogradban.** Jövő vasárnap stafétafutás lesz a Névtelen Katona sírjától a királyi palotáig. A stafétában Beograd és Pancsevo legjobb futói fognak résztvenni s így a mérkőzésnek nagy sportbeli értéke is lesz.

Sporthét Budapesten

Evezős felvonulás, Tourist Trophy, magyar-olasz meccs

A magyar főváros gazdag szórakoztató programmal várja a Nemzetközi Vásár látogatóit, akik a sportokat kedvelik. Válogathatnak a legkülönbözőbb sport eseményekben. Evezés, futball, löverseny, motorsport, autóverseny, atlétika mind, mind válogatott attrakciót nyújt.

A sportprogram imponáns regatta felvonulással kezdődik május 3-án a vásár megnyitása napján délután Budapest evezősei a nagy regatta klubok versenyzői birtokukba veszik a Duna sodrát. Ez lesz ennek az évnek legelső evezés versenye. Valamennyi klubházból vízre bocsájtják a gétől startolva széles rajokban leveznek csónakokat, amelyek azután a Margitszi-a Műegyetemig. Káprázatos látvány lesz a rengeteg karsu testű csónak, amint egyetlen evezőcsapásoktól hajtva siklanak a vizen.

Másnap a Svábhegy lesz a sportélet központja. Az Automobil Klub megrendezi az év legkiemelkedőbb motorkerékpáros versenyét a Tourist Trophyt, amelyen 8 külföldi versenyző is indul. Három német, egy angol, egy belga és három osztrák krek, köztük a tavalyi Tourist Trophy győztes is. A verseny rendkívül izgalmasnak ígérkezik, mert a 13 kilométeres hegyi pálya bővelkedik hajtú kanyarokban, de különösen azért, mert a hosszú Budakeszi ut erősen lejtős, ami fokozott gyorsaságra kényszeríti a versenyzőket.

A vásár tartama alatt löversenyek és ügetőversenyek váltják egymást. 9-én nagy napja lesz Budapestnek. Megérkezik az olasz—magyar autótúra 120 kocsija, 500 olasz autós jön Itáliából a magyar—olasz válogatott futball mérkőzésre és a vásárra. Az olasz kiállításon résztvevő nagyiparosok közül is többen ezzel az autótúrával érkeznek Budapestre. 11-ike nagy sportnap. Délelőtt a kilométer versenyt rendezik Táton olasz autóversenyzők részvételével, délután pedig mérkőzik Olaszország és Magyarország futball sportjának válogatott csapata a közép-európai kupáért. Az olasz csapat hónapok óta készülődik erre a meccsre, amelynek egyébként a favoritja, de győzelmet várnak a magyar csapatától is, amely ugyan gyenge formát mutatott eddig, de remélik, hogy a döntő napra megjavul és méltó ellenfele lesz a még jobbnak tartott olasz legénységnek.

Komolyabb kulturális szórakozásban se lesz hiány a vásár alatt. A színházak legnagyobb sikerű darabjaikat mutatják be. Valamennyi muzeum, képtár nyitva lesz. A hangversenyek pódiumán európai híru művészek jelennek meg és akik a tudományban találják kedvüket azok egész sereg kongresszus vitáját hallgathatják végig.

Megindult az evezős szezon

H. G. WELLS
NAGY BIOLOGIÁJA
AZ ÉLET CSODÁI

3 hatalmas kötet,
1000 oldal, 1000 egy-
színű és színes kép

eredeti feltételek mellett
GENIUS RIS LEXIKONJA

140 dináros árban. Előfizetést elfogad:

KARDOS
HIRDETŐVÁLLALAT KÖNYVOSZTÁLYA
Novi Sad
Vilsonov trg 7. szám

Ha május elsején költözködik

csökkentse a költözködés gondjait azzal, hogy az
összes szerelési munkálatait
valamint rádiójának új lakására való felszerelését bízta
VIG IMRE rádió- és villanszerelési
SUBOTICA vállalatára Kiskápolna mellett

Dunabánsági Intelligencia
találkozóhelye

BEOGRADBAN
ARuski Car
Tulajdonos: RÁC LAJOS

NAGYFEJEŐ
KÉZIMUNKAÜZLETÉT

NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe

12 havi **részletfizetésre** is kaphat
Philips rádiókat

világmarkás
gramfonokat
és legújabb sláger
lemezeket!
Zongorák

pianinók, harmoniumok, vonós- és fuvó-
hangszerek, teniszverők és labdák
olcsóbb, mint bárhol

TRUPPEL hangszer műtermeiben
Novi Sad, Duna ucca 17
Telefon szám: 26-69

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMAN SÁNDOR

UJHÁZI
KALAPSZALON
Legdivatosabb
legelegánsabb
legolcsóbb
Raktáron és rendelésre
Átalakítások modern kivitelben
SUBOTICA, Pasicseva ulica 11
Spitzer vendéglő épület

Mindennemű
rőfösáru
30-40% alacsonyabb, mint bárhol
Fekete Danilo
SUBOTICA rőfösüzletében Karadjordjev trg 10

A noviszádi nemzetközi kiállításon I. és II. díjat nyerte.

Angliából és Dániából importált tenyésztőállatok. Előjegyzéseket elfogadok:

RHODE ISLAND, FEHÉR LEGHORN, FEHÉR WIANDOTTE

tenyésztőjásokra, naposcsibékre, és növendékállatokra. — Az állomány állandó vizsgálatait, csapófészek-ellenőrzés és törzskönyvezés alatt áll

Cím: **PÁSZTHY, NOVI SAD**
Kralja Petra 30. - Telef. 21-34.

DIREKTRIST

ügyes, önálló azonnal
felvétetik
HOFFMANN
női divatszalonban
Palata Dungserszki
Novi Sad, Liman

GLOBUS
nyomda
Subotica
Vilsonova 6.

Könyvkötészet
Könyomda
Gummibélyegzőgyár.

BACSA IMRE

papírüzeme olcsón árúsít
CELLOPHANT
transzparens és transzparens
dunst-papírt. KÉSZIT: cukor-
korka, kalap, patikái, papír-
rika minta és egyéb papír-
zacskó különlegességeket,
valamint recept koverlát és
porkapszullát

SUBOTICA Ruff palota

„VÉNUS” férfi és női fodrász szalon
május elsején nyílik meg **Palicson**
a Vigado épületben. — Tisztetettel **BALOGH KATICA**

Már most érdeklődjék

hogyan mit kaphat majd a szezonban

GAVRILOV GYURICA
most épülő új büfféjében
PALICSON A főbejárattal szemben

Hálószoba és ebédlő
butorok, gramfonok
és rádió
és még sokféle tárgy eladó
Merkovics Róza
régiségkereskedésében
Subotica
VI. Preradovicseva ul. 8.

Eladó

három cséplőgarnitúra:
1 eredeti Első Magyar 8 Hp,
egy fogaskerékre átalakított
Első Magyar 8 Hp, egy
fogaskerékre átépített Ma-
gyar Államvasút 6 Hp, két
Watterlo motor 4 Hp, egy
Wolffischer motor 6 Hp.
Érdeklődni lehet

Heisler Dávidnál
Sztara Pazován

Ocska
GÉPEKET, ÉPÜLET VASAT,
OCSCA VASAT, FÉMEKET,
RONGYOT és CSONTOT
minden mennyiségben
vesz

WEISZ BELA
ócskavaskereskedő
NOVISAD, Kalvin ucca 11
Telefonszám 27-82

Géptörőrongyok,
használt gépek és ócska
vasak állandóan raktáron.

Ondolálás

női hajvágás, fejmosás,
manikűr és berctválás

legolcsóbb
Jelisaveta salónbán
SUBOTICA
Paja Kutundzicseva ul. 11

SELYMET

dús választékban jutányos áron
kicsinyben is árúsít

SATTLER JENŐ
kizárólagos selyemáruháza
NOVISAD, Jevrejska ulica 6.

INDUSTRIJA JORGANA
SUBOTICA **NOVISAD**

Kralja Aleksandra 4 Temerinska ulica 25
Készít
mindennemű paplant és kárpitós árut legjobb minőségben. Óriási raktár atlaszokban, seidenokban és clotokban. Javításokat vállal. Kedvező fizetési feltételek

FISCHER golyócsapágyak,
prima **gépszijjak**
Csiszoló és polírkellékek
POLIRMASSZÁK
szerszámok, műszaki
cikkek, szivattyúk
legolcsóbb beszerzési forrás
Morberger Rudolf, műszaki üzlet
Novi Sad, Jevrejska u. 6. Telefon 29-69

Tisztetettel értesítem vendégeimet és jóbarátaimat hogy minden hétfőn este

halvacSORA

lesz **KOTT REZSŐ**, volt
Maldaker-féle vendéglőben,
Novi Sad, Nemacska
ulica 37. 1631

Elsőrendű keletibai bor literre 8 D

kihordásra. — Ezenkívül mindennemű szeszestítők és friss felvágottak legolcsóbban

JANUSKO BÜFFÉ
SUBOTICA
Vilsonova 41, Kokay ház
5177

Olcsó „Mária” templomgyertya, valamint előírás szerinti I. rendű és husvéti

VIASZ GYERTYA

kapható
RESCH JOZSEF
gyertyagyárban,
1517 **SOMBOR**

Tenyésztőjás

Elsőrendű, külföldről importált tenyészállatok után kaphatók

Amerikai fehér Leghorn Rhode Island Reed és Caki Cambell kacsa

Kérjen arjegyzéket
MARKO JURICS
fajbaromfi telephely
SUBOTICA, Strossmayerova 7

LENKEY IMRE és FIA
GOLGOTA

temetkezési vállalata
Noviszád, Uszpenszka ul. 12. alatt

Temetések rendezését 410 dinártól feljebb elvállaljuk. Raktáron tartunk nagy választékban mindennemű temetkezési cikkeket. Exhumálást, szállítást a legszolidabb árak mellett vállalunk. Géperővel gyártott nagy koporó-raktár. Ugyiszintén kész butorok és mindennemű asztalos munkák készítését kedvező fizetési feltételek mellett elfogadunk

Mész, Cement, Reibsand

a legolcsóbb árban szállít

GAUSZ JÁNOS

TELEFON 25-34. NOVISAD, FUTOSKI PUT 66

Városi Mozi Subotica

Szenzációs siker jegyében fut

Ivan Možuhin
legnagyobb hangos filmje
melyre az Ufa filmgyár milliókat áldozott

Hadzsi Murat

ALEKSANDER WOLKOF
rendezésében

A kórusokat éneklő a világhírű
Jarof doni kozák kórus
A pétervári cári opera balettkara táncol

A 120 tagu szimfonikus zenekar
fényképezett hangleadása
utolérhetetlen kristálytisztaság, csengő, az egyes hangszerek legfinomabb hangszínét visszaadja

A film cselekménye, Možuhin játéka, a csodaszép ének és zene felejthetetlen élménye a nézőnek

Urania Mozgó Kula

Szombat 26-27 Vasárnap
Két film, két óriási szenzáció!

Zoro és Huru
mint divathősök

A két csavargó legújabb filmje 7 kacagtató felv.

TOM MIX és TONY, a csodalova
Az erdők hőse
Érdekfeszítő cowboytörténet 5 fejezetben

APRÓHIRDETÉSEK
ugy hétköznap, mint vasárnap
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

KIADÓ

KIADÓ SZOBA, konyha, éléskamra Novisad, Piroški put detelina. — Bővebbet Csorba Ferencnél, Vojvodjanska 21. 1771

KIADÓ azonnal, egybenyitló csinosan burorozott két szoba fürdőszobával, két ágygal a Börze köze lében, Vojvodjanska u. 19. Teljesen külön bejárat. Téli melegvíz-fűtés. 1538

Egy PÉKÜZLET azonnal kiadó teljes berendezéssel. Palkovics Antal, Csantavir. 1756

KIADÓ egy háromszobás uccai lakás összes mellékkel. Bővebbet Novisad, Futaki ucca 70. 1699

KIADÓ 2 szoba, konyha, mellékkel, 1. Darányi telep, Magaraševića ulica 15. 1769

A Piroši uton egy nagyobb istálló 120 m. raktárhelyiséggel, padlással és udvarhasználatú kiadó. Szükség esetén átalakítható elsőrendű raktárnak. Bővebbet Biro Amerika, Novisad Zseljeznicska ul. 79. 1739

KIADÓ ház, két szoba, előszoba, konyha, speiz, május 1-re. M. Dimitrijević ul. 3. (Batorijeva folytatása) 1541

GARAGE

— Ön lopta el az autómát?
— Tessék, kutasson ki!

"UDVARI SZOBA, konyha május elsejére kiadó. Vojv. Šuplicka ul. 6. 1730

JÓ HÁZBÓL való fiatal tanoncnak fizetéssel felvétetik. Karbinger T. és Fiai butorgyár Novisad, Željznicka 86. 1775

MÁJUS 15-re, ujonan kifestett 3. szobás lakás, fürdő- és előszobával, mellékkel kiadó. Petra Zrinjskog 65. szám. 1754

STRANDUTON saját házában levő üzlethelyiségbe élelmiszer és reklám csokoládé cikkek bevezetéséhez megfelelő társat keresek. Esetleg ezen helyiség lakással együtt kiadó. Bővebbet Magyar ucca 65. 1770

KERESLET

BUTOROZOTT SZOBÁT keres május 1-re egyedülálló magántisztviselő. Ajánlatok árjegyzékkel a „Triglav” Osiguravajuće Društvo, Roslik címre küldendők. 1781

HÁZMESTERI állásba gyermektelen házaspár kerestetik, a nő házihozájáról ellenében fizetést és lakást kap. Jelentkezni délelőtt 10-12 óra között Petra Zrinjskog 65. szám alatt. 1755

Egy egészséges fiatal DADA azonnal ielvétezik. Jelentkezni Rozalia Klein, Futoška ulica 23. 1784

Kerestetik két TANONC Dániel mézáróhoz, Novisad, Batori ucca végén. 1790

HAZASSÁG

FÉRJEZHEZMÉNŐKNEK, NŐSÜLŐKNEK biztos siker. Cím a kiadóhivatalban. 2357

ELADÓ

Egy alt deutsch EBÉDLŐ eladó. Kralja Petra ul. 3. II. emelet. 1760

Minden hétfőn este
halvacsora
a Lemler vendéglőben, jó italokról gondoskodva.
Lemler József
vendéglős Novisad, Futoški put 99. 1773
a Kálváriával szemben.

HARASZTI-DUDAS
mechanikai, szerelési és irógépjavító vállalata
Subotica 5129
Harambašićeva ulica 8

VAS- és RÉZÖNTŐ
tanoncok fizetéssel felvétetnek. - Ócska öntöttvasat, rezet, alumíniumot legmagasabb árban vesz
Csernetics Vojislav
vas és rézöntő, Subotica VI., Tolstojeva ulica 27.

ELEGANS modern kivitelben angol és francia divatip után készít a legmértékesebb áron
uri és női cipőket
Dondo
SUBOTICA, Vilsonova u. 8

ANDRIŠKA JOSIP
mechanikai és fegyverjavító műhelye
SZUBOTICA
Pašićeva ulica 9. 5126

Egy bejárati DUPLA AJTÓ és más ajtók, ablakok, egy spärherd váza és cementlapok eladók. — Bővebbet Klein Gyula cégnél, Novisad, Futoski put 9. 1774

CHEVROLET AUTO, négyszemélyes nyitott, jókarban levő és üzemképes olcsón eladó. Megtekinthető Klein Garageban, Mlinska ulica. 1776

ELADÓ Vukováron „Hotel Jadran” a dunapart mellett berendezéssel együtt, esetleg bére is kiadó. — Bővebbet Popics pékmeztárnél, Novisad, Mite Ruzsicsa 5. 1779

Nyolc darab RÉSZVÉNY a csantaviri szövetkezetből eladó. Vida Istvánnál, Csantavir 1099. 1757

HÁZHELY ELADÓ, Brezovszky szanatórium mögött, Radonics ucca 4. szám alatt. 1785

ELADÓ sürgősen, elsőrendű anyagból épített új ház, mely áll 3 szoba, előszoba, fürdőszoba stb. Novisad, Vragkert 4. 1788

ELADÓ két éves fajtszta him és nőstény farkaskutya ugyszintén ez a faj kölykökben is kapható Dániel mézárósnál, Batori ucca végén. 1789

HAT kvadrát telep olcsón eladó. Darányi telep III. csoport 153. szám. 1791

TELEP negyed hold, szőlővel és gyümölcsfákkal, szép fekvésű, megörökösítve eladó. Darányi telep III. csoport 307. 1792

HATOS, nyolcas máv. golyós cséplők, garnitúrák, lokomobilok jutányosan eladók Vadócz Károlynál, Bácska Topola. 1638

ELADÓ egy kisebb sarokház, mely áll 2 szoba, konyha, speiz és nyári-konyhából. Kosovska 34. (Gázgyár mögötti ucca.) 1744

LIFKA TONKINO

Szombat - vasárnap
Csak két napig a nagyszabású hangosfilm újdonság

Ártatlan bűnös
A mai lányok problémája, színjáték. Főszereplők COLLEN MOORE, NEIL HAMILTON
Hétfőtől szerdáig közóhajra
Singing Fool
(Sonny Boy) a szezon nagy éneklő és beszélő filmje Al Jolson felléptével

BALOG LINA
MŰKERESKEDŐ
SZUBOTICA NOVISZÁD

1930. április 27-től május 10-ig
7-ik és 8-ik befejező olcsó hete

MEISSENI, WEDGWOOD, DOULTON, HEREND, ALT WIEN, VOLKSTEDT, KOPENHAGA, ROSENTHALI
KÉSZLETEK ÉS MŰTÁRGYAK
VALÓDI EZÜST, PERZSASZÖNYEG, OLAJFESTMÉNY, MÁRVÁNY ÉS BRONZFIGURÁK

Olcsó hét!
MOSER, SCHVED, NANCY KRISTÁLYOK
IRÓ-, DOHÁNYZÓ-, LIKÓR-, ZSUR- ÉS TOILETTEGARNITURÁK. DIVATOS RIDIKÜLÖK, KARCSATOK, BROSCHEK, COLLIEREK. VALÓDI JAPÁN ÁRUK

1930. április 27-től május 10-ig
7-ik és 8-ik befejező olcsó hete

ALLAST KERES

MŰVEZETŐI garázsmeztéri állást keres 35 éves autószerelő ki az összes autók és motorok javítását önállóan végzi. Megkeresések „Szerény” jellegre a kiadóba kéretnek. 1768

Konyha és háztartási cikkek, valamint
ajándék és disztárgyak
legelőnyösebb beszerzési forrása: 1600
AICH NÁNDOR, Novisad
Kralja Aleksandra ul. 7.

Fiatalabb ügyes MANIKÖRÖZŐ leány azonnali belépésre állást keres, esetleg vidékre. Knézy L., Sombor, Radoszavljevicsa u. 33. 1737

KÜLÖNFELE

SZÓRAKOZÁS lesz Önnek, ha vételkényszer nélkül megtekintheti Suboticán a Kohajda-féle használt áruk raktárát. 5228

Megnyitott Suboticán
Kr. Aleksandrova u. 7. sz. alatt
Bonboniere, „Unlon”
speciális cukorka és csokoládé üzlet
izlelje meg különleges minőségű áruinkat!

KARBID gyári raktár. Kérjen árjegyzéket. Kuszli Gyula vaskereskedés Novisad, Temerinska 8. 1500

SZABADOS MŰBUTOR
minőségben és árban egyedül álló,
SZUBOTICA
Dancsicsev put 1

„NEO-DERMA” kivonat biztos szer viszketéssel járó bőrgyulladások és bőrbajok ellen. 10 dinár előzetes beküldése mellett prospektust küld Nada laboratórium, Subotica. 5120

Elsőrangú 5182
férfi és női fazonokat készít
TURI SÁNDOR
divatszabó, Subotica, Trumbićeva ulica 10.

Hirdessen a
Reggeli Ujságban

Sztáranizsán
a REGGELI UJSÁG részére
hirdetéseket és előfizetéseket
Ifjabb Schöbel Jenő lapszerkesztő
ottani munkatársunk vesz fel

Küzdelem a halál ellen

Hill professzor szerzációs találmánya. A megszűnt szívműködést további munkára lehet serkenteni. - Hill professzor oxigénnel és cukorral feltáplálja a sejteket. - Jelentős lépés az emberi élet meghosszabbításához

Hires belgyógyászok nyilatkozatai Hill professzor felfedezéséről

Küzdelem az életért és az elmulás ellen: ez a látszólagosan ellentétes, de egymással szerves kapcsolatban álló emberi feladat a legszentebb törekvése a gondolkodó embériségnek. Az európai laboratóriumok zárt ajtóit mögül most egyre sűrűbben kerül ez a hatalmas probléma a nagy nyilvánosság elé. A repülőgép, rádió, a távollátás korában már nem zárkozik el az emberi gondolkodás attól, hogy kivihetetlennek látszó problémák megoldási lehetőségeiben higgyen. Ki hitte volna még egy-két évtized előtt, hogy mindaz megvalósul, ami ma már létező csilhatatlan valóságként szinte köznapivá vált.

Legújabb Archibald Vivian Hill professzor a londoni egyetem szerves kémiai osztályának tudósa lépett egy olyan felfedezéssel a tudományos világ elé, amely az élet és halál rejtélyének megoldásában alapvető jelentőségű. Hill professzornak ugyanis sikerült megállapítani, hogy

az emberi sejtet oxigénnel és cukorral fel lehet táplálni és ezek csak akkor pusztulnak el, ha megszűnik az utánpótlás.

A professzor tudományos felfedezése nyomán természetszerűleg elkezdett működni az emberi fantázia s egyes sajtóorgánumok arról is tudnak, hogy Hill professzor mesterséges emberi sejtet is tud előállítani, amelynek révén életet teremthet. A kombinációnak ez a mértéke természetesen túlzott, mert nincsen szó arról, hogy Hill professzor mesterséges embert tudjon előállítani, csupán annyi igaz, hogy a professzor felfedezése révén sokkal kielégítőbben éri el az emberi élet meghosszabbítását, mint azt a fiatalító eljárásokkal elérték.

A megszűnt szívműködést ismét munkára serkenti egy anyaggal, amely a perifériás véreket megszüktíti és új energiát ad a szívnek.

Három kiváló belgyógyászhoz fordultunk a nagy kérdéssel: Vajjon gyakorlati jelentőségűnek tartják Hill professzor kísérleteinek eredményét, vajjon lehetségesnek tartják, hogy közelebb jutottunk az élet és halál izgalmas problémájának megfejtéséhez s hogy van-e egyáltalában élet-tani lehetősége annak, hogy az élet és az elmulás emberi akarattól tétessék függővé. A válaszok különféle felfogásban bár, de egyazon konkluzióhoz vezetnek: A lehetőség megvan, miután az emberi értelem lehetetlenséget nem ismer már.

Íme a három nyilatkozat:

Az első nyilatkozat a következőképpen szól:

— Századunk az értelem százada. Kifogyhatatlan számu, szinte döbbenetes vívmányai között szerepel az emberi élet meghosszabbítása: a megfiatalítás.

— Bonyolult biológiai viszonyok tanulmányozása, rengeteg kísérletezés után gondolták a tudósok az öregkor felé haladó embereknek ezt a jámbor kívánságát megvalósítani. Bár kedvező statisztikák mindig akadnak, bár megtalálták a megfiatalodás rejtélyét, de muló hatásnál többet eddig nem tudunk elérni.

— Akkor is, ha azzal a kérdéssel ke-

rülünk szembe, hogy meghal-e az ember, ha a szív megszűnik dobogni és fel lehet-e támasztani a halottakat, nem irányul másra a törekvés, mint válaszolni arra a kérdésre, hogy vajjon minden esetben meg lehet hosszabbítani az életet?

— Ha a szervezet egy olyan gép volna, amelynek működése egyetlen szerv épségéhez van kötve, úgy el tudnám képzelni a szerv kikapcsolásának lehetőségét. Az emberi szervezet azonban olyan gép, amely bonyolult szerkezeténél fogva és minden egyes szervnek egymásra való kölcsönhatása miatt bármely szerv sérülése következtében a gépezet megáll. Nemesak a beteg szív szűnik meg működni, de megszűnik a szívműködés akkor is, ha az agytól a lábuj-hegyig bárhol éri baj. Sajnos, a mai tapasztalataink és ismereteink alapján azt kell mondanom, hogy ha

az ember igazán meghal és a szíve megszűnik igazán dobogni, nem áll módunkban a halottat feltámasztani — ma.

De ki tudja holnap mi lesz?

Egy másik orvosprofesszor a következőket mondotta:

— Haberland innsbrucki és Salzer berlini professzorok előállítottak egy olyan kivezetőt, amely a békasívet újból működésre serkenti. Ez a két szer a gyógyászatban a beteg szív feljavításában, de különösen a szívgöresök hatalmas szerévé lett. Ugyancsak az újabb kutatások eredménye-

képen tudjuk, hogy a lépkivonatok a vörös csontvelő működését szabályozzák és befolyásolják. Ismeretesek továbbá az élő és kóros sejtek tenyésztési kísérletei, melyek bizonyos biológiai folyamatokra fényt derítenek.

— Ezen kategóriájú biochemiai folyamatokba tartoznak Hill professzornak újabb megállapításai, amelyek kétségtelenül új, fontos ismeretek alapkövének tekinthetők. Lényegéről és jelentőségéről véleményt alkotni nem lehet. Mindenesetre rávilágítanak arra, a komoly és lankadatlan munkára, amely a laboratóriumokban folyik és amely az orvostudományt hihetelen mértékben visz előre.

— Mindenesetre ezek a kísérletek — amelyeket röviden megemlítettem — ékes bizonyítékai annak, hogy az utóbbi esztendő két nagy felfedezését a bőrtuberkulózis kezelése a Herschon-féle dietás kezelés és a bibliából is ismert (Dostal bécsi professzor által felfedezett) Lepra gyógyításának korában az orvostudomány krízisééről beszélni legalább is naivitás. Zelelések és más kuruzslók viruló korszakában élünk, de az orvostudomány a maga természettudományi megalapozottságával fölényesen és méltóságteljesen siklik el felette.

A harmadik nyilatkozat így szól:

— A probléma tulajdonképpen két részre oszlik: Az élet teremtése és a halál kiküszöbölése. Az élet megteremtésére vonatkozóan az a tudományos álláspont, hogy új élő sejt csak a meglévő oszlása útján szaporodhat. Ha tekintetbe vesszük, hogy Wöhlernek sikerült egy carbonid nevű szerves vegyületet előállítani, amelyről azt hitték, hogy csak az állati szervezetben keletkezhet, nem vonható kétségbe, hogy e téren nagymérvű sikereket értek el.

— Az élet meghosszabbítása elképzelhető a sejtek utánpótlása útján, amely a sejtek élettartamát meghosszabbítja. Az egysejtű lényeknél ez már könnyen keresztülvihető. Nehéz azonban ezt elképzelni a többsejtű lényeknél, amelyek sok-sok millió sejtcsoporthból állanak. A halál mindig egy vagy több ilyen sejtcsoporthból álló szervek működési zavara következtében áll be. Nem elég a szervek táplálkozását felsegíteni utánpótlással. Ezért nem hihető, hogy Hill professzor kísérlete a halál megakadályozása lesz.

Hogyan nevelte fel három apa a kelebíai árvaleányt

— Igay történet az ötvenes évekből —

1859 tavaszán báró Rédl Béla kelebíai földesur homokfutóján hazafelé hajtott. Mellette ült Piukovich Ödön bíró, a híres galamblövő, a kocsí baloldalán pedig sir Robert Hayes angol kapitány lovagolt, aki vadászni jött Kelebíára.

A két almásszürke hirtelen megtorpant. — Gáspár, — szólt a báró, — szállj le és nézd meg, mi az a nagy batyu az uton?

A huszár gyorsan leverekeedett a kocsirol.

— Nem batyu az, méltóságos uram, — jelentette, — hanem asszony gyerekkel.

A társaság leugrott a kocsirol.

Fiatal, szőke nő hevert a kocsíuton. Mozdulatlanul feküdt, karjai között pár hónapos csecsemőt szorongatott.

Az urak felrakták a könnyű kocsi-ra és az ispánlakba hajtottak vele. A kapitány utánuk ügetett a pólyásbabával.

— Hívj orvost! — rendelkezett Béla báró, — de sebesen.

Gáspár el is rohant és perecken belül visszatért az állatorvossal, aki a majorbéli birkákat oltotta épen himlő ellen.

— Ért Ön ehhez, doktor? — érdeklődött a báró.

— Azt hiszem, méltóságos uram, — felelt a lódoktor — ide az én tudományom

is elég, ha nem is sok!

Azzal lehajolt a merev testhez, szívére tette a fülét, dörzsölni kezdte széles tenyerével, de az asszony mozdulatlan maradt s nem lélezett.

— Ez bizony halott! — jelentette ki ellentmondást nem tűrő hangon.

A három ur odalépett. Béla báró és Piukovich keresztet vetettek, a kapitány csendesén nézte a holtat.

Az ispánné kibontotta a pólyát.

— Leányka, — mondta, — egészséges, fejlett kislány.

— Magára bizom, — szólt a báró, — dajka akad a majorban!

A kékszemű szőke kis Józsiás kíváncsian bámult a körülötte állókra...

Vacsora után a három vadász tanakodni kezdett.

Megittak pár palack villányit, amitől meleg lett a szívük és megoldódott a nyelvük.

— Én felneveltetem! — mondta a báró.

— Ohó, — titakozott Piukovich, —

hármán találtuk.

Gáspár belépett az ebédlőbe.

— Méltóságos uram, ezt találtuk a

halottnál.

És pár írást tett le az asztalra.

Három fej hajolt össze a papírok felett. A brassói plébánia keresztlevele bizonyította, hogy a gyermek négy hónap előtt ott jött a világra, Borbálára keresztelték, szülei vándorszínészek, keresztzülei egy ottani hentes és a felesége.

Pár kontócédulán kívül egy másik okirat bizonyította, hogy az apa négy hét előtt meghalt Zemunban; a halál oka hastífusz.

— Hurráh! — tapsolt a kapitány, — ez a mi gyerekünk!

— Lassabban pajtás, — szólt a bíró,

— vessünk kockát a talált jószág felett.

— Na és? — kíváncsiskodott a báró.

— Aki a legtöbbet veti; — indítványozta Piukovich, — az fogja neveltetni, a másik kettő pedig férjhez adja!

Általános helyeslés fogadta az indítványt.

A következő pillanatban már az asztalon is állt a bronzpohár a két kockával.

Az angol vetett először. Nyolcat mutatnak a számok.

Utána Piukovich dobott.

— Kettő, meg egy: három — jelentette ki mérgesen.

A bárónak tizenegyet hozott a sors.

— Éljen! — harsogott, — én nevelem, ti házassítjátok!

Másnap behajtottak a városba.

Harmadik napon kezükben volt a gyámhatóság végzése, amely a kis Borbála részére „rottenhauseni és rosztinai báró Rédl Béla nagybirtokos kelebiai lakost“ rendeli ki gyámul, melléje pedig „gyámúrsakul az önként ajánlkozó sir Róbert kapitány bécsi és Piukovich Ödön törvényszéki bíró, földbirtokos szegedi lakosokat“ és kötelese-

gükké teszi, hogy a „gyámolt“ felneveléséről és ellátásáról tehetségükhöz képest gondoskodjanak.

Az osztrák kétfejű sassal diszitett tenyérnyi pecsét terpeszkedett a véghatározat alján.

Hat esztendeig maradt a kis Borbála az ispánlakban, utána tizenkét évig neveltette Béla báró egy jóhírű pesti intézetben, ahol nyelvekre, zenére is tanították.

A kapitány, aki időközben ezredessé lépett elő és a győri tábla bírájává emelkedett Piukovich leveleikben állandóan érdeklődtek gyámleányuk után és a báró pontosan be is számolt a „talált jószág“ sorsa felől.

Tizennyolc éves korában a gyönyörű Borbálát egy megbízható nevelőnő kíséretében sir Róbert Hayes cowesi birtokára vitték.

Egy hónap múlva az ezredes levelében kérte meg a bárótól és Piukovichtól a „közös“ gyámleány kezét unokaöccse, sir Arthur Hayes részére, a levélhez keresztlevelet, arcképet és a fiatalember birtokainak pontos leírását is csatolta.

A két gyám kiutazott Angliába, fejedelmi kelengyével látta el a kisleányt, akit maga a westminsteri érsek-prímás adott össze a párjával 1878 szeptember 20-án.

Huszonöt esztendeje nyugszik Béla báró a kihálófélben levő Rédl familia sztanicsei templom-sírboltjában, Piukovich is megtért őseihez, Hayes ezredes is elporladt a cowesi családi sírboltban, de a kelebiai országoton felszedett kislány — nagymamafővel — ma is él a Tudor-stílusú kastélyban és hálás szeretettel ápolja „három apjának“ áldott emlékét... (P—P)

A hálás Nagy Napoleon

Irtá Dr. Fekete Oszkár

A történet sok hálás emberről emlékszik meg, de a királyok és császárok hálája elég ritka dolog. Nagy Napoleon ebben is előljárt.

Mint igazi nagy ember, sem nem szégyelte a szerény kezdetet, amelyből kiindult, sem nem pózolt vele. Az a közvetlen szívéllyesség és jószág, amellyel mindenki iránt viseltetett, aki sanyaru ifjusága emlékei közé tartozott, ép oly ékes bizonyítéka nagy szívének, mint a rajongó szeretet, amelyet családja iránt tanusított.

De hálájára mindenki számíthatott, aki a legcsekélyebb szolgálatot tette neki.

Nézzünk egy pár példát életéből. Mi volt a szolgálat, amit neki tettek és mivel hálálta meg.

1785 novemberében érkezett Valenceba az ifju Napoleon, egyenesen a katonai iskolából, zsebében friss alhadnagyi kinevezésével és egy utitársának, Mazis kapitányának ajánlólevelével a kapitány fivéréhez. Mazis kapitány fivére a városban ismeretlen Napoleont szívesen fogadta. Ez volt az egész szolgálat. A forradalom alatt a két fivér emigrált. Napoleon császár nem feledkezett meg róluk és ő maga hívta vissza a két fivért, akiknek állást adott. Az egyiknek a lottóigazgatóságnál, a másiknak a császári ingóságok gondnokságánál.

Masson kapitány felebbvalója volt és később Valenceban lakott. A császár sohasem mulasztotta el, hogy meglátogassa, ha Valenceba vitte az útja és már mint Konzul, nevezte ki a Katonai Iskola könyvtárnokává. Egy Colombier nevű hölgy házában néhányszor részt vett a táncmulatásokon. A ház lánya Carolina, egy Bressieux nevű urhoz ment feleségül. 1804-ben ezt írja Napoleon a hölgynek: „Meg fogom ragadni az első alkalmat, hogy hasznára legyek fivérének.“ Később Bressieuxné Madame Mére, Napoleon anyja mellé udvarhölgynek nevezte ki, az urát pedig megtette

erdészeti főigazgatónak. Egy levelet kapott 1808 december elején: „Felség, az, aki a nagyvilágba való első lépés megtételére tanította, nagylelkűsége kegyeibe ajánlja magát.“ Aláírva: „Dautel, egykori valencei táncmestere.“ Két héttel később, december 15-ikén az öreg táncmester kézhez vette kinevezését, mely szerint az állami jövedéki hivatal kezelő ellenőre.

Mindazokat, akiknek házába járt valencei tartózkodása alatt: Mion-Desplaces kisasszonyt, Saint Ruffe abbét, a Saint-Germain és Laurencin, Roux de Montagnière, Aynards, Beranger, Bressieux családot, a Blachtette fivéreket, Marboz abbét — és még számos embert, aki csak egy-két jó szót szólt hozzá, élénk emlékezetében tartotta és legtöbbször nem várta be, hogy azok forduljanak hozzá, hanem felszólította őket, hogy kérjenek valamit tőle. Bachtet a hadsereg főfizetőmesterévé nevezte ki; Marbozt a prefektúra tanácsosává, Mesangéret Hollandiába küldte, ahol Lajos fivére udvarában kancellár és főkincstárnok lett, Saint Germain kisasszony férjét a császárság miniszterévé tette.

Soha senki, aki fiatalágának első sanyaru éveiben barátja, vagy csak ismerőse is volt, nem fordult hozzá hiába.

Pontécoulant hadügyminiszternek kis ideig titkárja volt, minthogy tábornok léte-re nem volt állása. A harmincéves minisztert a huszonöt éves tisztnak az olaszországi hadjáratra vonatkozó terveire annyira elragadták, hogy pártfogolta a személyi ügyek vezetőjénél, Letourneurnél, a fiatal Napoleon azon kérését, hogy helyezték vissza a tüzérséghez. Letourneur a tiszt fiatal kora miatt elutasította e kérését és utalt arra, hogy maga Carnot, aki negyvennégy éves, csak kapitány még. Napoleon erre otthagya titkári állását. Amikor konzullá lett, hívatta Pontécoulant-t. — Szenátorrá neveztem ki, — szólt hozzá. — Lehetetlen,

mondta Pontécoulant, még csak harminchatéves vagyok és negyven év a megkívánt életkor. — Akkor hát válasszon ki egy várost, amelynek prefektusa akar lenni és foglalja el állását. De ne feledkezzék meg róla, hogy szenátor és ha eléri a szükséges kort, üljön be szenátori székébe.

Csak úgy találomra kapjunk ki néhány esetet a számtalanból, amelyben Napoleon háláját rója le. Ime: Egy levél Bessieres marsall özvegyéhez: „Az ön férje a becsület mezején esett el. Szeplőtlen neve a legnagyobb örökség, amit gyermekeire hagyhatott.“ Néhány hónappal később meghallotta, hogy anyagi gondok közt maradt hátra a család, mire ezt írja az özvegynek: „Édesatyja keresse fel palotamarsallomat, aki parancsot kapott, hogy az ön ügyeit rendezze. Világosítsa fel minden részletről.“

Mikor Duroc halálában megsebesült a reichenbachi kis ütközetben. Napoleon azzal a halálos ágyához sietett és forró könnyek közt ölelte Durocot, aki azt mondta: „Irgalomból, ópiumot!“ Halála után a császár Mackersdorffban telket vásárolt, ahová eltemette Durocot, emlékművet állíttatott és sajátkezűleg a következő feliratot írta le egy darab papirosra: „Itt nyugszik Duroc tábornok, Frioul hercege, Napoleon császár nagymarsallja, aki dicsőséges harcban golyó által találva barátja a császár karjai közt halt meg.“ Szótlanul adta át a papírt Berthiernek. Duroc leányának és özvegyének több mint kétszáz ezer frank évjáradékot utalt ki.

Napoleon sohasem mulasztotta el, hogy a teljesített szolgálatért elismerését kifejezze és hálájának bizonyosságát adja.

Bernadottenak írja: „Fogadja elismerésemet. Számíthat hálámra.“ Bernadotte utódjai még ma is Svédország trónján ülnek.

Klébernek: „Ha én vezetném a Törénétírás tollát, senkinek sem lenne kevesebb oka panaszkodásra, mint önnek.“

Gouvion Saint Cyrnek: „Fogadja elismerésem jeléül ezt a szép kardot.“

Brunenak: „A régi dicsőséghez hü maradt.“

Lacué hadügyminiszteri-adminisztrátor igazgatónak: „Fájdalmat okozott levele. Hogy is tételezheti fel rólam, hogy valaha is kételkedtem buzgalomban és irántam érzett ragaszkodásában. Nem lehetnék jobban megelégedve semmivel sem, mint a hogy vagyok mindazzal, amit ön tett.“

Moreaunak: „Ebben az ütközetben felülmulta önmagát.“

Clarke hadügyminiszterhez: „Kérem, közölje, miként róhatnám le hálámat az említett hivatalnok irányában.“

Leon Aune őrmesternek a császár ezt írja sajátkezűleg: „Megkaptam levelét, derék bajtársam. Főlöszleges tetteiről beszélnie. Bepezette halála óta ön a hadsereg legderekabb gránátosa. Nagyon szeretném látni; a hadügyminisztertől parancsot fog kapni, hogy keressen fel engem.“ Ha nem volna meg a levél eredetije a francia állam irattárában, Hári Jánosra lehetne gondolni.

Hogy közvetlen környezetének minden tagjáról úgy gondoskodott, amire nincs példa a világtörténelemben, arra az a sok hercegi cím és új királyság, fejedelemség, adományozás bőséges bizonyítékot nyújt. De ezek köztudomásuk. Itt csak arra akartunk rámutatni, hogy Napoleon hálája a legalsóbb rétegeket is fölkereste és a legkisebb szolgálatot is fejedelmi módon jutalmazta meg. Jellemének egyik legkirívóbb tulajdonsága a háláérzet volt. Jellemző a következő levele: „Csodálkozom, hogy semmi sem történt az irányban, hogy Reynier tábornok emlékét megtiszteljük. A hadügyminiszteriummal készítesen erre nézve előterjesztést; hadd tegyünk egy pár szál virágot ennek a férfinak a sírjára, aki oly jól szolgált, becsületes ember volt és akinek halála vesztesége Franciaországnak és nekem.“

Lehet, hogy azóta született már nagyobb ember, mint Napoleon. De egészen bizonyos, hogy hálásabb ember még nem született.

Harc a „Szultán“-opálért

— Amerikai novella —

Irta: HARINGTON X. HALL

A közeli templomtorony órája tompán kettőt ütött, amikor Vandall kinyitotta a kocsiját és a sofförnek fejedelmi borralót nyomott a markába. Egy pillanatra hanyagul végigszaladt a tekintete a sötétségbe borult házson, azután cigarettára gyújtott, kényelmesen átment a kocsin, belépett a házba és lassan a felvonóhoz közeledett. Az öreg liftes karosszékében elaludt és hangosan hortyogott. Amint az öreg ember némán nézte, hideg, kimért arcán gunyos pillantás futott végig. Elhatározta, hogy nem zavarja az alvót és gyalog megy fel negyedik emeleten levő lakására. Amint Vandall megfordult és a lépcső felé indult, az öreg liftes hirtelen felriadt álomból.

— Most rajtakaptalak, Tim, — mondta Vandall nevetve.

— Bocsánatot kérek, Mr. Vandall, — dadogott Tim, miközben talpraállt, csontos ujjával pedig szeméit dörzsölte.

— Lám, lám, — felelte Vandall.

— Fel akar menni, uram?

Vandall bólintott.

— Késő van, uram, — szólalt meg Tim, amikor a vasrácsot becsapta és a lift elindult, — nem volt semmi dolgom és így elnyomott...

— Talán a többiek is úgy tettek, mint én, — válaszolt Vandall, — talán mások is a lépcsőn mentek fel, hogy téged fel ne keltsenek.

— Soha, — mondta Tim határozottan, — a ház többi lakói nem olyan gyöngédek, mint ön. Az öreg liftkezelővel ők nem törődnek, — tette hozzá megvetéssel.

A lift megállt és az ajtaja zajtalanul nyílt ki.

— Jó éjszakát, Tim!

— Jó éjszakát, uram!

A felvonó szekrénye lefelé siklott és Vandall halkán ment végig a folyosón.

Közvetlenül az ajtaja előtt kivette zsebéből a csillogó Szultánt, az óriási opált, amelyet Barret szinte a vámorok orra előtt csempészett át a határon és amelyet Vandall és Monk az előző éjjel vittek el saját használatukra, amikor Barret lakását kifosztották.

A „hercegnő“

Vandall belépett szobájába és a villanylámpa gombjához közeledett. Egyszerre csak elakadt a lépése, visszahökken és hirtelen elkapta kezét a kapcsolóról... Nagyszerű orrával finom spanyol orgonailatot érzett a szobában. Ovatosan ment végig a koromsötét szobán, a könyvekkel és folyóiratokkal telerakott asztal mellett megállt. Még egyet szippantott a cigarettából, azután a parázsló cigarettavéget elnyomkodta a hamutartóban.

...és a hamutartóban egyúttal az opál is eltűnt...

— Fel a kezekkel! — süvített hirtelen a csöndben egy éles női hang félreérthetetlen erővel! — de gyorsan!

— Jó reggelt, hercegnő!

Vandall arca megvető mosolyra torzult, amikor kezét felemelte és megfordult, hogy váratlan látogatójával szembekerüljön. Csak a revolver ezüstös csöve csillogott a sötétben, míg az idegen, — hangja után ítélve és Vandall gunyos hangja megszólításából is nyilvánvalóan nő, a szobát betöltő sötétben láthatatlan maradt. Vandall csak a selyemruha suhogását hallotta. Az orgonailat erősebb lett, amikor a „hercegnő“ közelebb lépett és Vandall érezte, hogy a revolver csövét a bordái közé nyomta.

— Hol van Monk? — kérdezte Vandall.

— Monk?

— Egyik emberem.

— Arra ne legyen gondja, — felelte a nő, — de hol a Szultán?

— Motozzon meg!

— Éppen ez az, amit tenni akarok, — válaszolta hidegvérrel, — távolléte alatt, amíg vártam magát, egyik szobát a másik után kutattam át. Minden eldugott sarkot felforgattam, de kézzelfogható eredmény nélkül. Arra az egyetlen elképzelhető következtetésre kellett jutnom, hogy a Szultánt magánál hordja.

— Hiszen a Szultánt megkapta az elmúlt éjjel, — szabódott Vandall.

— Szamárság, — felelte a nő ingerülten, — úgy bántak velem, mint egy ostoba gyerekkel. Utánzatot kaptam, mindenesetre remek munka, azt elismerem. Amint Barretől elváltam, már tudtam, hogy körömfönt módon becsaptak. A valódi Szultán magánál van, Mr. Vandall.

Eközben a kezei gyakorlattan, rendszeresen és alaposan végigjárták a mozdulatlanul előtte álló Vandall zsebeit.

— Hol a Szultán? — ripakodott rá dühösen és a revolvert erősebben a melléhez szorította.

— Vigyázzon a revolverre, — szólt meg Vandall, — nagyon bizonytalanul fogja. Hiszen magának a keze remeg.

— Ne törődjék a revolverrel, — szakította félbe hirtelen, — mit csinált az opállal? Meg kell kap...

Hirtelen megfordult, karját felemelte. Lövés villant, a revolver acélsöve tompán verte vissza a fényt. A fegyver dörrenését tompa zaj követte, mint amikor egy ember elesik, — egy test halkán koppant le a szőnyegre. A hercegnőt elnyelte a sötétség, eltűnt, csak a selyem könnyű suhogását lehetett hallani. Ajtó csapódott be. Vandall az ajtó felé tartott, hogy a nőnek nyomába érjen. De ekkor hirtelen hátratartódott, fuldokolva, levegő után kapkodva, szaggatott hangokat hallatva nyult két kezével tehetetlenül a vékony zsinór után, amely nyaka köré hurkolódott. Ugy érezte, hogy a mennyezet leszakad a feje fölött. Azután minden elborult előtte.

Az indusok hatalmában.

Csak lassan eszmélt rá újra Vandall a valóságra. Nyaka körül a fojtogató szorítás enyhült, de a zsinórt még mindig a torkán érezte. Amikor végre annyira magához tért, hogy a kezét fel akarta emelni, hogy leszakítsa a zsinórt, akkor jött rá, hogy tehetetlenül összekötözve fekszik a földön.

— A hercegnő, — dadogta, miközben szeméi elkápráztak a vakító villanyfényben.

— Elment, — hallotta Vandall, választékos, hibátlan angolsággal, — kissé fűgőbb volt, mint mi. Elköveztük azt a hibát, hogy nem vigyáztunk a folyosóra nyíló ajtóra.

Vandall csak lassan jött rá arra, hogy dolgozószobájának szőnyegén fekszik kiterítve és csodálkozva bámult három sötétbőrű férfira, akik föléje hajoltak. Az idegenek arca olyan merev és kifürkészhetetlen volt, mint az álarc.

— Keletindiaiak, — gondolta magában Vandall, — ha nem csalódom.

— Az opál kell nekünk, — jelentette ki hármuk közül a vezető.

— Micsoda opál? — adta Vandall az ártatlant.

— A Szultán!

A kő nevének említésénél mindhárman megnevetették mutatóujjuk hegyét és megérintették vele homlokukat.

Vandall csodálkozó arcot vágott.

— Feltétlenül meg kell kapnunk az opált, — makacsodott a vezető.

— Akkor hiába vesztegetik itt az időt, — válaszolta Vandall, — forduljatok a hercegnőhöz.

— Ön lopta el az opált az elmúlt éjjel

Barrett dolgozószobájának rejtékhelyéről, — a vezető szeméi fanatikusán lobogtak, amíg beszélt. — Ön ellopta az opált, mielőtt az istenség oda vezérelt volna bennünket, hogy azt visszavegyük. Megállapítottuk, hogy az opál már nincs a helyén.

— Az istenség? — kiáltott fel Vandall.

— A Szultán, — kezdte magyarázni az indus, miközben mind a hárman egyszerre nyalazták meg ujjukat és ismét homlokukhoz emelték, — eltűnt egy Benares melletti város templomából. Egy hitelhagyott pap, aki megfélemedezett fogadalmáról, annyira elvakult az opál szépségétől, hogy ellopta az isten homlokáról, ahol évszázadok óta tündökölt és megszökött. Szegény, nyomorult! Alvás közben meggyilkolták, de az opált valaki ismét ellopta. A tolvajt rettenetes halál érte utól: a barlangban, ahová bemenekült, viperák marták halálra. Az opál mindenkire szerencsétlenséget zudít, a kinek birtokában van. Őseink istene gondoskodik erről. Messziről utazunk. Nyomozásunk majdnem véget ért és most itt vagyunk. Hol van az opál?

— Kérdezzétek meg a hercegnőt, — válaszolta Vandall.

— A vezető intett kísérőinek. Ezek ügyesen betörték Vandall száját és a lábát a gázkályha felé vonzolták. Ezután meggyújtották a gázkályhát és foglyuk lábáról lehúzták a cipőt, harisnyát.

Vandall nem volt ijedős legény, de most apró cseppekben ütött ki rajta a verejték és reszketett, mikor észrevette, hogy mi vár rá.

— Hol az opál?

Vandall sötét és sdcas tekintettel válaszolt.

Erre a fickók meztelen lábát a lángok közé dugták. Vandall védekezett, de minden erőfeszítése hiábavaló volt. Vasmarkok szoritották össze. Kiáltását elfojtotta a szájába dugott gombóc, csak elfojtott nyögést és nyögést hallatott. A tűz belemarkolt husába.

— Hol az opál? — kérdezte ismét az indus.

Vandall a fejét rázta.

— Közelebb! — parancsolta a vezető.

Elnyomott sóhaj tört ki Vandall torkán. Ugy érezte, mintha hegyes, izzó tűskék járnák át a testét...

— Elég volt!

Vandall egyszerre szabad volt és ráismert Monk nyers, erős hangjára.

A két jóbarát.

— Vége legyen ennek a gázságnak, — dörögte Monk, — emeljétek fel mocskos kezeteiket és azonnal álljatok egymás mellé mind a hárman!

Mintha tarantella csipte volna meg őket, úgy ugrottak fel az idegenek, Vandall pedig nyögve csuszott tovább a kályha veszedelmes közelségéből és látta, hogy Monk az ajtóban áll, mindkét kezében egy-egy revolverrel. Monk kissé tántorogva támaszkodott az ajtófélfának, a haját vér tapasztotta össze és apró, szurós szeméből dühös villámok cikáztak.

— Ti gyalázatos gazfickók, álljatok kissé távolabb, — kiáltott rájuk — oldozd fel, te amott, — ezzel rámutatott arra az emberre, aki egész idő alatt vezényelt, — szedd ki a gombócot a szájából, de ne próbálj félrevezetni. Ezeke a revolverek töltve vannak és minden golyó talál. Siess! A gázcsapot is csukd be!

A gombóc eltűnt Vandall szájából és a kötelek kioldódtak. A gázláng elaludt.

— Most pedig ismét fel a kezekkel, — rendelkezett Monk — és mind a hárman sorakoztatok a zajtó előtt. Rajta!

Megfélemlítva a nekikszegzett revolvercsövektől, engedelmeskedtek az utasításnak és a fal mellé álltak.

— Aljasság így bánni az emberrel, — panaszkodott Vandall, miközben feltápaszkodott és a legközelebbi székhez sántikált, — most majd megmutatjuk nek...

Ebben a pillanatban a vezér villámgyorsan a villanykapcsoló után nyult és a szoba sötétségbe borult.

Kibujik a szeg a zsákból

— Hogyan készülnek az amerikai burleszkek ötletei —

— A pokolba! — dörögte Monk.
— Ne löj! — szólt Vandall, — mert az egész házat fellármázod és ezt nem szeretném.

Hallani lehetett a gyorsan becsapódó ajtó zaját, azután távolodó lépteket, végül halotti csend lett.

— Gyujts világot! — mondotta Vandall.

— Megszöktek, — szólt lesujtva Monk és dühe leirhatatlan volt.

Tapogatózva kereste a villany gombját és a szoba ismét világos lett.

— Hagyd békén a barna csirkefogókat, — szólt Vandall, — a lábam kissé megpörödtek a napon. Késtél egy keveset, Monk.

Gyorsan hozz be kenőcsöt a fürdőszobából, nem akarom, hogy hólyag képződjen a lábamon.

— Három ugrással itt leszek, — válaszolta Monk és kisetett.

— A dolog kezd égetővé válni, — dörögte Vandall magában, amikor egyedül maradt és a széken ülve várakozott. — Barrett átcsémpészte a határon a Szultánt, én pedig a gondjaimba vettem. Fogadni mernék, hogy most majd vissza akarja szerezni. A hercegnő is a Szultánra vadászik, ez a három fickó pedig már a nyomában van, hogy az indiai bálvány számára visszavigye. Én nem vagyok böles Salamon, de az egész összeesküvés kezd egyre fenyegetőbb formát ölteni.

Monk visszatért egy üveg hűsítő folyadékkal.

— Leülök itt a széken, — mondta Monk és megvárom, amíg ismét összeszeded magad.

Vandall gondosan kenegette összeégett lábát.

— Eppen a házad előtt mentem el, — folytatta Monk — és még éreztem az illatot, amely hercegnőnk az elmúlt éjjel körülbegette.

Monk eközben óvatosan letörölte hajáról a vért.

— A hercegnő egész különös módszerrel dolgozik, — kezdte ismét a beszélgetést Monk, — vannak bizonyos ütőkártyái. Mindenesetre én is hozzád hasonlóan jártam... Ezzel sok idő ment kárba és nem tudunk leszámolni a sötétbőkerkel, akik veled olyan gyalázatosan bántak. Több időre lesz szükséged, mint nekem, hogy kipihend magad.

— Sajnos, igaz, — felelte Vandall.

— És a Szultán? — kérdezte Monk, — eladtad?

— Nem. Magammal hoztam.

— És a hercegnő utánad lopózkodott?

— Ugy van.

— És a barna fickók miért láttak hozzá, hogy a lábadat megpirítsák?

— Arra akartak kényszeríteni, hogy áruljam el nekik az opál rejtékhelyét.

— Nyomoztak utána?

— Igen.

— És te nem akartad nekik megmondani?

— Nem, — vigyorgott Vandall.

— A hercegnő talán megelőzte őket?

— Azt már nem.

Monk csodálkozva nézett rá.

— Ime, a magyarázat, — válaszolt Vandall a néma kérdésre.

Vandall felemelte a kis hamutartót, amelybe cigarettájának hamuját szórta. A tartalmát ráöntötte egy folyóirat fedőlapjára. Cigaretta- és szivarvégek szétszórva hevertek és a szürke hamurakás közepén csillogott az opál. Vandall gondosan tisztogatta és nevetett.

— Amikor kiszabadítottál a barna vadállatok karmaiból, nem tudta egyikük sem, hogy az a kínes, amelyért harcolnak, közvetlen közelükben hever. Egyszerűen az ösztönömre hallgattam és a drágakövet a hamu alá rejtettem el, amikor a szobámba beléptem. A Szultán egész idő alatt jóformán az orruk előtt volt. Ilyen az élet!

Monk arcáról lassan eloszlott a határtalan csodálkozás kifejezése és széles szája nevetésre huzódott.

A két jóbarát ezután hozzáfogott legközelebbi terveinek megbeszéléséhez.

Az amerikai burleszkeket eleinte olyan artisták játszották, akik eredetileg cirkusznál vagy varieténél működtek és egyéni kifejezőmódjukat, játékmódjukat felhasználták a filmen is. A manégekben a clown igen nagy szerepet játszott, mert ő volt az összekötő kapocs a varietéelőadás különböző számai között. Az angol clownok az ötleteket, amelyekkel a nézőket mulattatják és amelyeket estéről-estére találnak ki, gag-nak nevezik. Egy jó gagot természetesen nemcsak egy előadásban alkalmaznak, hanem évekig élnek belőle és féltekenyen vigyáznak rá, hogy a mulattató ötletet ne lopja el tőle senki. Még a filmben, a teljesen idegen művészetben, sem szívesen látják valamelyik cirkuszi gag megismétlését. Amikor egyszer Chaplin a tükörszoba és a mechanikus figurák trükkjét felhasználta egyik filmjében, akkor az amerikai artitalapok igen szigorú kritikával illették Chaplint, mert a trükk néhány ismert artistacsalád szellemi tulajdona. Max Linder egyik filmje pedig rövid idő alatt leütött a mozik vásznáról, mert alapötlete az „eltört tükör“ néven ismert varieté-trükk volt, amelyet a Schwarz fivérek szabadalmaztattak. Hogy ezeket a kellemetlenségeket kikerüljék, az amerikai filmgyárak gagmanokat alkalmaznak, olyan embereket, akik a burleszkek számára eredeti ötleteket termelnek. A gagman nagyon jól jövedelmező, de igen fárasztó foglalkozás, mert a filmnek ezek a névtelen munkatársai, akik nagyon sok filmkomikus világhírének megalapítói, ötleteik száma és jósága szerint kapják a fizetésüket. Egyedül Chaplin dolgozik gagman nélkül, de Harold Lloyd már 6 gagmant foglalkoztat.

Igen érdekes, hogy a „gag“ hogy születik és milyen szerepe van a filmben. A hogy a clownok legpompásabb ötletei rendszerint a publikum előtt a manégekben születnek, úgy a gag is az atelierekben terem. Lényegében rejlik, hogy nem is lehet előbb kitalálni, mert függ a helyzettől, a színész hangulatától, a diszlettől. Ismeretes dolog, hogy az amerikai burleszkek kéziratát sohasem dolgozzák ki egész aprólékosan. Vázolják a cselekményt és könnyed formában síklnak át az egyes jeleneteken. Csak a rendező és a főszereplő tudják, mit kell tenniük, hogy a film meséje tovább gördüljön. Hogy melyik állomáson meddig álljanak, hogy a mesét hol és mivel szakítsák félbe, azt ők határozzák meg a felvétel alkalmával. Ha a főszereplő, mondjuk Harold, reggel megkezdi a felvételeket, először felolvassák az eljátszandó jelenetet. Ez körülbelül így hangzik:

Harold menekül egy ember elől, aki golfütővel kergeti őt. Egy házfalnál Harold összeesik, üldözője utoléri és golfkalapcsával fejbevágyja.

Ez a jelenet és most megkezdődik a gagmanek munkája. Mert a fentiekhez hasonló jelenetet már olyan sokat látott a publikum, hogy így egyszerűen nem érdekes. Valami meglepő dolognak kell történnie, valaminek, amit senkisémet várt. Ússzon agyon a golfütővel az üldöző Harold fején egy legyet? A point nem rossz, de viszont nem új és így az a komikus, aki egy kicsit vigyáz a tekintélyére, nem használ-

hatja fel.

Most tehát a gagman feladata, hogy valami jó fordulatot találjon ki. A felvett félbeszakítják és kezdődik az ötlettermelés. Másfélórás töprengés után az egyik gagman ötletét itélik legjobbnak. A golfütő egyáltalában nem találja el a komikus fejét, hanem egy szeget, amely körülbelül tíz centiméternyire a feje felett kiáll a falból. Ezt senkisémet várta és így a felvétel — mehet! A gagmannek azonban ez nem elég, ő tudja, hogy a kontrasztok hatnak legjobban és hogy a humoros poént elő kell készíteni. Azt kéri tehát, hogy egy jelenetben, amely az üldözést megelőzi, látni lehessen, hogy valaki nem képes beleverni a falba a szöveget, amely viszont a golfütő hatása alatt minden ellenállás nélkül nyomul be a falba. Most már csak egy ötlenek a gagmanek ötletei. Egyik azt kívánja, hogy kössenek a szeghez egy lovat, amely a patkójával is próbálja berugni a szeget, de eredménytelenül. Ezt az ötletet elvetik, mert nem lehet összhangba hozni a cselekménnyel. Egy másik viszont azt kérde, miért ne lehessen ezt a szeghistóriát, amely még filmen nem fordult elő, teljességgel kihasználni? Egy nagyon hosszú szegnek kell lenni, amely áthatol a falon és beleszalad annak az embernek a hátába, aki a szobában gyanútlanul alszik a fal mellett. Az, hogy a színhely a szeggel kapcsolatban áthelyeződik az uccáról a szobába, nagyon jó, mert kibővíti a cselekményt és eltereli a figyelmet egy időre a komikusról, akinek újabb megjelenése később lényegesen nyer az érdekességében. A szegnek valami zavart kell a szobában előidéznie, de a zavar más természetű legyen. Ismét hosszú töprengés, amelynek vége két ötlet kombinációja. A szeg egy régi puskázárját találja, azt elsüti, a golyó egy méhkast talál, a kas leesik, a méhek kiszabadulnak, mindenki menekül. Az ötlet jó, de a poén nem illik a cselekménybe. Nem baj, a cselekmény menetét megváltoztatják és egy újabb ötlettel visszakanyarítják a kívánt útra.

Természetesen nem mindig teremnek ilyen könnyen ötletek. Néha az egész vezérkar napokig töpreng egy jó gag termelésén. A legnehezebb probléma az, ha a főszereplőt mindennapi helyzetben kell komikusnak beállítani. Mi történhetik egy emberrel, ha átmegy egy kerten? Nos, beleléphet valami csapdába! De mi történhetik, ha egy szobába lép. Minél egyszerűbb, minél természetesebb az ötlet, annál nagyobb a hatása. A mindennapi dolgokban hirtelen fordulatnak kell beállania, ami a főszereplőt kétségbeesíti.

Harold Lloyd „Felhőkarcoló“ című híres filmjéből eleinte csak az az ötlet volt meg, hogy a főszereplőnek egy ház homlokzatára kell másznia. Az egyes élmények, amelyeken mászás közben keresztülment, csak a felvétel közben születtek meg. Természetes és érthető, hogy ilyen módon ez a jelenet több, mint egy félévig készült.

Az ötletszerű munka közben gyakran megtörténik, hogy a film összeállításánál a legjobb gag kimarad, mert nem illik bele a cselekménybe. De ez már a „cutter“-nek, a film megvágójának a dolga!

ODEON, Novisad, ápr. 26 és 27-én

Lubitsch Ernő mesterműve:

Végtelen szerelem

A szerelem szimfóniája gyönyörű 9 felvonásban

A főszerepben Camilla Horn és John Barrymore.

METRO HIRADÓ

Szlavóniai Hírek

Borzasztó büntény Borova községben

Egy elvetemült fiu megfojtotta az anyját

A Virovitica járásbeli Borova községben borzasztó és egyedülálló büntény történt. A 70 éves Dolezsál Mariát otthonában megfojtva találták. A nyomozást vezető csendőrség először rablógyilkosságra gondolt és ilyen irányban folytatták először a nyomozást. Később bizonyos gyanúok folytán egész más irányba terelődött a nyomozás és letartóztatták az öreg asszony 26 éves Mile nevű földműves fiát, aki a keresztkérdések folytán kénytelen volt

beismerni, hogy ő fojtotta meg az anyját. A büntény oka egyedülálló és állatias. A gyilkos fiu elvetemültségében először erőszakot követett el az anyján, azután pedig megfojtotta. A helyszínre Oszijekről kiszállt a királyi ügyészség vezetője, aki személyesen folytatta le a nyomozást. Dolezsál Milét beszállították az oszijek-i ügyészség fogházába. Az elvetemült fiu büntette Borova környékén nagy felháborodást keltett a lakosság közt.

Kartell alakítanak a volt Belovár-Krizseveci megyei téglagyárosok

Krizseveci város vezetőségének meghívására a város tanástermében ülést tartottak a Belovár és Krizseveci járásbeli téglagyárosok egy kartell alakítására vonatkozólag a volt Belovár és Krizseveci megye téglagyárosai körében. A téglagyárosok nyilatkozata szerint a kartellbe tömörülésnek kizárólag az a célja, hogy kedvezőbb vasuti tarifát eszközöljenek ki és hogy a téglárát leszállítsák. A fogyasztók bizonyos elszennyezéssel fogadták a téglagyárosok tö-

mörülésének híret, mert, mint ismeretes, kartellek nem a fogyasztók, hanem a gyárosok érdekében szoktak alakulni. A fogyasztók szerint a kartellbe tömörülés egyedüli és igazi oka az, hogy megoldják a krizist, amelybe a téglagyárosok estek az egymásközi konkurrencia és a földműves népszegényedése miatt, amely ma képtelen a rossz gazdasági viszonyok mellett építeni.

Inasnyilvántartás. Keresnek 2 hentes és mérsáros, 2 lakatos, 1 kovács, 2 bogárn, 1 bádogos, 2 fűszeres és 1 asztalos inast. Utiköltség fizetve.

A gyurgyeváci vagyonszétosztás (imovna općina) költségvetése. Mult csütörtökön tartották meg Belováron a gyurgyeváci imovna općina költségvetési tárgyalását Jagnes báni inspektor elnöklété alatt. A kiadásokat 10,202,000 dinárban állapították meg ugyanannyi bevétellel szemben.

Elgázolta az automobil. Nova Gradiskán Müller Josip resztári kereskedő automobiljával elgázolta Janyatovics Vladimir 3 éves iskolásfiút, akit életveszélyes sérüléssel beszállították a novogradiskai kórházba. A vigyázatlan kereskedő ellen megindították az eljárást.

Egy emberéletért négy évi börtön. A zsegei kir. törvényszék négy évi börtönre ítélte Radosics Antun tiszováci földművest, aki február 2-án egy karóval agyonütötte szomszédját Jelies Marijánt.

A krizseveci imovna općina erdővétele Belováron a krizseveci imovna općina ülést tartott a báni kiküldött elnöklété alatt, amelyen aláírták az adás-vételi szerződést herceg Eszterházy dolyalendvai (Alsó Lendva) 6.600 hold kiterjedésű erdőjének megvétele tárgyában. Az erdőt 26 millió dinárért vásárolták meg.

Öngyilkos kereskedő. Oszijeken felakasztotta magát Spingarn Artur 42 éves kereskedő. Öngyilkosságának oka a rossz üzletmenet.

Vesztett tehének Oszijek környékén. Egy Oszijek járási pusztán veszett kutya marásától megvesztett egy tehén, amelynek tejét Oszijekre szállították naponta. Később még további négy tehén is megvesztett, amelyeket szintén el kellett pusztítani. Eddig még nem mutatkozott semmiféle következménye a vesztett tehének tejének a fogyasztói között.

Kinestári holmik eltűnése. A virovitici lovasezred parancsnoksága a rendőrségen feljelentést tett, hogy a lovasezred raktárából 29.000 dinár értékű fehérműt, ponyvát pokrócot lopkodtak el. A rendőrség

Öngyilkos vasuti hordár. Dugoszelón a vonat alá vetette magát husvét vasárnapján Grgosics Josip 30 éves vasuti hordár, akit a vonat kerekei darabokra téptek. Az öngyilkos idegbajban szenvedett és két év előtt is már megkísérelte az öngyilkosságot ecetsavval és revolverrel, azonban hamarosan felgyógyult, míg most biztosabb módját választotta a halálnak, a vonat alá vetést.

Felgyújtotta a pajtát. Babina Gredán tűz támadt Babics Adam szénával telt pajtájában, amely rövid idő alatt teljesen leégett. A tüzet Babics lakójának 6 éves fia idézte elő. Erdekes, hogy három év előtt ugyanazon a napon egy óra különbséggel ugyancsak e lakónak egy másik 6 éves fia ugyancsak Babicsnak felgyújtotta a szalmakazalt, amely szintén teljesen leégett, mely alkalommal a tűzoltóknak csak nagy nehézséggel sikerült megmenteni Babics gazdasági épületeit.

Agyonlőtte magát játéklegyverrel. Oszijeken nagyszombat hajnalán a temető bejáratánál a szolgálatot teljesítő rendőr egy férfi hullájára akadt, átlőtt halántékkal. A férfi zsebeiben talált iratokból megállapította, hogy az öngyilkos Paskotini Rudolf 49 éves kőfaragó iparos. Az öngyilkos közelében egy játék fegyvert talált a rendőr. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Elfogott kerékpártolvaj. A rumai rendőrség letartóztatott egy Balog Franjo nevű egyént, aki Noviszádon ellopta Jovanovics Szlobodán kerékpárját és azon Rumára hajtott. Mielőtt a városba hajtott, a mezőn az út mellett egy kocsirol, amelynek gazdája szántott, lelopta a kenyérral és szalonnával telt tarisznyát. A gazdálkodó ezt észrevette és egyik lován a tolvaj üldözésére indult, azonban nem tudta utólni. Ekkor jelentést tett a rendőrségen, amely automobilon indult a tolvaj üldözésére, akit rövid hajsza után elfogtak és letartóztatták.

Gyilkos földműves. Kokanovics Márko és Horvatovics Mátó gudincei földművesek együtt gyalogoltak Sameciből hazafelé, amikor az úton összeesettek és Kokanovics késsével Horvatovics hátába szurt, aki azonnal meghalt. Kokanovicsot a csendőrség letartóztatta és átadta a bíróságnak.

A „direktor” hatása. A pozsegi kir. törvényszéknél csütörtökön tárgyalták Martinovics Marin fiatal földműves legény gyilkosság ügyét, aki leszurta Bradics Reza ugarcii földműves leányt. A vádlott Martinovics már büntetve volt súlyos testi sérülésért 17 hónapi fogházzal, amelyből 12 hónapot már kitöltött és azután föltételesen szabadlábra helyezték. Amikor kiszabadult egyik vasárnap Ugarciban rátámadt a kőlóra nyitott késsel, kiabálva: „Jobb nekem Szlara Gradiskán, mint itt” és megszúrta Bradics Rezá, aki sebesülése következtében tíz nap múlva meghalt. A vádlott részegséggel védekezett, hogy megivott három liter „direktort” és nem tudta, mit követett el. A törvényszék a gyilkos legényt elítélte három évi börtönre, akinek le kell ülni azt az öt hónapot is, amit föltételesen elengedtek neki.

Agyonsújtotta a villám. Az elmúlt napok nagy viharai nem kímélték meg Podravínát sem és különösen erősen tombolt Drnyén, Peteranceen és Hlebinén. Az utóbbi községben egy halálos eset is történt. Ruzsán Danica földműves asszonyt a vihar a mezőn érte és mivel nem talált sehoh sem menedéket, egy fa alá állott, ahova lecsapott a villám és az asszonyt azonnal agyonszújtotta.

Kórház építés Pozsegán. Sztojanovics Száva zágrebi bányhelyettes jelenlétében Pozsegán helyszíni szemlét tartottak egy új, modern és nagy kórház építésére vonatkozólag. A kórház építésének költségei 4 millió dinárt tesznek ki, amelyből 2 milliót a város, kettőt pedig a szávai bányászfog adni.

a városban házkutatást tartott egyes mosónőknél, akik a lovasezred raktáraiban mosni szoktak és az ellopott holmik egy részét ezeknél meg is találták. A nyomozást a rendőrség tovább folytatja.

A falu réme. Gyurgyevics Gavro kraljevici vendéglős a falu réme volt. Rabiátus természete miatt a faluban mindenki félt tőle, aki a legesekélyebb összeszólalkozás miatt képes volt ölni. Így történt január 6-án is. Gyurgyevics vendéglőjében néhány földműves tartózkodott köztük Antics Milán is. A kötekedő vendéglős a mezőőrök miatt Anticsal összeesett, kést rántott és így rontott Anticsra, akit több szurással megölt. Most vont a felelőségre a mitrovicai törvényszék emiatt Gyurgyevicsot, akit hat évi börtönre és 7000 dinár költség fizetésére ítélték.

Kiviteli tilalom. A hatóság lókitelti tilalmat rendelt el Ausztria területére Oszijek városából, továbbá Teny, Szarvas és Rétfalu jegyzőségekből, valamint marha és sertéskivitelt Teny jegyzőségéből.

Öngyilkosság gyógyíthatatlan betegség miatt. A Gyakovó járásbeli Musics községben Kravat Antun földműves felakasztotta magát az istálló gerendájára. Az öngyilkos előzőleg az oszijek-i kórházban volt és amikor onnan hazaérkezett öngyilkosságot követett el gyógyíthatatlan betegsége miatt.

NAGYFEJEŐ
KÉZIMUNKAÜZLETÉT
NOVISAD, JEVREJSKA U. 9 SZÁM ALÓL

áthelyezte

A
KRALJICA MARIJA UTRA
a Szerb Matica épületébe

RADIÓ MŰSOR

Vasárnap, április 27

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: Szimphonikus hangverseny a Nemzeti Színházban. 13.30: Ujsághirek. 16: Szerb cigányhangverseny. 17.05: Mezőgazdasági előadás. 17.30: Harmonikahangverseny. 19: Lovrics Lujo előadása a szokorról. 19.30: Zongorahangverseny. 20.15: Gorszki Vera hangversenye. 20.45: Ujsághirek. 21: Jugoszláv hangverseny. 22.30: Európai körséta.

Budapest. 9: Katona József-ünnep Kecskemétről. 10: Egyházi ének és zene a belvárosi plébánia templomból. 12.20: Időjelzés. Utána a m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 16: Rádió Szabad Egyetem. 17.15: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 18 és 25: Balatoni est. 20: Sporteredmények. 20.15: Doni kozák kórus gramofonhangverseny. 20.45: Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 21.40: Henriette-Clanier Engelshofen operaénekesnő hangversenye. 22.15: Időjelzés. Majd Gitárest.

Ljubljana. 9.30: Egyházi zene. 11: Dél-éltti zene. 15.30: Humoros felolvasás. 20: Hegedűszóló. 21: Rádiózenekar. 22: Könyvnyű zene.

Praha. 6.30: Reggeli hangverseny Karlsbadból. 12: Az első számú lövészegylet hangversenye. 16: Pozsony. 18: Hangverseny. 20.20: Brno. 22.15: Vendéglői zene.

Wien. 10.30: Dité orgonaművész játéka. 11: A wieni szimfonikusok hangversenye. 13: Wacek zenekar játéka. 15: XIX. és XX. századbeli magyar zene. Fedák Sári, Szilágyi Imre, továbbá Bambó Jenő és fia zenekarának előadása. 16: A Bauer zenekar játéka. 20.10: Operettrészletek.

Hétfő, április 28

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Felolvasás Shakespeare műveiből. 17.30: Hangverseny. 18: Hangversenyátvitel a Moszkva szállóból. 19.30: Francia nyelvlecke. 20: Telebakovics Jován előadása a hosszú életről. 20.30: Bécsi átvitel. 22: Ujsághirek. 22.15: A rádiókvartett hangversenye.

Budapest. 9.15: A m. kir. Országos Tisztikaszinó szalónzenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvartettjének hangversenye. 17.30: Szórakoztató zene. 18.50: Japán-est. 19.50: Rádiomatőrposta. 2.30: A közép-európai műsorcsere sorozatban a wieni rádióállomás sorának közvetítése. A wieni Szimfonikus Zenekar hangversenye. Közreműködik Kiurina Berta kamaranékesnő.

Ljubljana. 17.30: Délutáni zene. 20: Rádiózenekar.

Praha. 12.35: Déli zene. 13.30: Brno. 16.30: Pozsony. 18.20: Brno. 20.20: Nemzetközi hangverseny Wienből. 22.20: Moravska Ostrava.

Wien. 12: A Cerda zenekar játéka. 15.30: Zenés gyermekóra. 16: A Geiger zenekar játéka. 20: Schubert: Hat induló négykézre. 20.30: A wieni szimfonikus zenekar hangversenye. 22.30: A Gaudiott jazzzenekar játéka.

Kedd, április 29

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Felolvasás Szevan Srećmac műveiből. 17.30: Jazzhangverseny. 19 és 30: Német nyelvlecke. 20: A zágreni stúdió hangversenyátvitel. 22: Ujsághirek. 22.15: A rádiókvartett hangversenye.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 11.15: A m. kir. államrendőrség zenekarának hangversenye a Vigadó-térről. 15.30: A „Tündérvásár meseórája“. 17.10: A nyugati kultúra terjedése Keleten. 17.40: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 19.30: A „Rádió Élet“ tapspályázat eredményének kihirdetése. 21: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye. 21.45: A „Szivek szimfoniája“ hangosfilm átvitele a „Fórum“ filmszínházból. Utána kb. 23.10: Gramofonhangverseny.

Ljubljana. 17.30: Délutáni zene. 20: Zágren. 22: Könyvnyű zene.

Praha. 16.30: Rádiózenekar. 18.30: Muszorgszkij: „Goudonov Borisz“ c. négyfelvonásos operája a nemzeti színházból. 22 és 15: Zene az Autóklubból.

Wien. 12: Gramofon. 15.30: A Silving zenekar játéka. 20: Lehár-est a szerző április 30-án bekövetkezendő 60. születésnapja alkalmából. Közreműködnek: Kiurina Berta Mikl György és a Holzer zenekar.

Szerda, április 30

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Gyermekóra. 17.30: Cseh népdalok. 19.30: Dr. Kityevác Milán egészségügyi előadása. 20: Dvorzsák rekviemje Prágából. 22: Ujsághirek. 22.15: Nemzeti népdalok gramofonon.

Budapest. 9.15: A rádió házikvartettjének hangversenye. 12: Déli harangszó. A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 16.10: Ozorayné Kálmán Margit novellája. 17: Gyarmathy Sándor felolvasása: „Hogyan készül a gramofonlemez“. 17.30: Az Orsz. m. kir. Liszt Ferenc Zene-művészeti Főiskola zenekari hangversenye. 19.45: Orbán Sándor magyar nótákat énekel Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 20.40: Tóvárosi Fischer Emil, a Budapesti Nemzetközi Vásár elnökének előadása. 21: Fuvós kamarazene-est. 22: Időjelzés, hírek, majd Keringők és operettrészletek.

Ljubljana. 17.30: Délutáni zene. 20: Dvorzsák: Rekviem.

Praha. 11.15: Gramofon. 12.35: Pozsony. 18.10: Május 1-ének, mint a munka ünnepének története. 20: Jirasek emlékünnepe a Smetana teremből. Előadásra kerül Dvorzsák Rekviemje.

Wien. 12: A Cerda zenekar játéka. 15 és 30: Heller: Kis zongoradarabok (ifjúsági zeneóra). 15: A Hummer zenekar játéka. Utána a Silving-Geissler zenekar játéka.

Csütörtök, május 1

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Felolvasás népmesékből. 17.30: A rádiókvartett hangversenye. 18: Hangversenyátvitel a Moszkva kávéházából. 19.30: Francia nyelvlecke. 20: A ljubljana-i rádióállomás hangversenyátvitel. 22: Ujsághirek. 22.15: Gramofonhangverseny.

Budapest. 9.15: Gramofonhangverseny. 12: Déli harangszó. 12.05: A Fejes szalónzenekar hangversenye. 16: Rádió Szabad Egyetem. 17.30: „Időszerű gazdasági tanácsadó. 18.10: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 20.35: Lehár-est a Stúdióban. 11.30: Hírek. Majd 1-ig: Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházából.

Ljubljana. 17.30: Délutáni zene. 19.30: Opera. Utána könnyű zene.

Praha. 7.30: Katonazene. 11: Brno. 12: Az I. számú lövészegylet hangversenye. 15.30: A Tipografia-dalkör hangversenye. 16 és 30: Brno. 18: Hangverseny. 20.50: Dvorzsák-est. 22.15: Orgonajáték.

Wien. 10: A wieni városháza óraütése és toronyzenéje. 10.30: A Typographia gyermekkarának hangversenye. 11: A wieni szimfonikusok hangversenye. 12.30: A Geiger zenekar játéka. 15.30: Különböző népek tánczenéje. 17.10: Különböző népek dalai. 20.20: Mozart: „Figaro lakodalma“ című operája.

Péntek, május 2

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Felolvasás Mandzoni műveiből. 17.30: Dr. Popovics Milos egészségügyi előadása. 18: Citerahangverseny. 19 és 30: Német nyelvlecke. 20: Népdalok. 21: Ujsághirek. 21.15: Kamarazene-kari hangverseny. 22.15: Balalajka hangverseny a Ruzska Lirából.

Budapest. 9.15: A Mándits szalónzenekar hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 15.30: Tabódy Tibor előadása: „Repülés motor nélkül“. 16: Marczinkó Ferenc dr. előadása: „Az érettségi vizsgálat“. 17.25: 36-ik Rácz Laci és cigányzenekarának hangversenye. 18.25: Császár Elemér előadása: „Képek a magyar irodalom múltjából“. 19: Bittner János felsőházi tag előadása: „Az épülő jubiláris nemzetközi vásárról.“ 19.25: A m. kir. Operaház előadásának közvetítése „Farsangi lakodalom“ vig opera 3 felvonásban. 22.45: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye.

Praha. 11.15: Gramofon. 12.35: Brno. 16.30: Kamarazene. 19.30: Giordano: „A király“ c. zenés meséje a német országos színházból. Utána Lattuadda: „A nevelés disztribúció“ c. egyfelvonásos vig operája.

Wien. 12: A Silving zenekar játéka. 15.30: Gramofon. 16.25: Miessler Anna zongoraművész játéka. 17.20: Fukar Gusztáv tavaszi dalokat énekel. 20: Tréfás zenei bazar. Utána a Korngold jazz játéka Petrov Emil énekével.

Szombat, május 3

Beograd. 10.30: Gramofonhangverseny. 11: A rádiókvartett hangversenye. 13.30: Ujsághirek. 17.05: Gyermekóra. 17.30: Vigjátékelőadás a stúdióból. 18: Szerb cigányzene hangversenye. 19.30: Dr. Kityevác Milán egészségügyi előadása. 20: Zongorahangverseny. 21.30: A zágreni vonósnyegyes hangversenye. 22.30: Ujsághirek. 22.45: A rádiókvartett hangversenye.

Budapest. 9.15: A m. kir. 1. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 16: Kék Lajos, a Kisfaludy Társaság másodtitkárának előadása: „A mult esztendő magyar drámairodalmáról.“ 18.30: „Mit üzen a rádió?“ 19.15: Helyszini közvetítés a m. kir. posta- és táviró üzemből. 20: Békeffi László-est. 21.30: Róbert Emmy, a wieni állami operaház v. koloratúrekesnőjének hangversenye. 22: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye a Hungária szállóból. 22.30: Megemlékezés Lengyelország nemzeti ünnepéről.

Praha. 12.35: Pozsony. 16.30: Jazz. 17 és 25: Hangverseny. 21.40: Vidám áriák és bordalok. 22.25: Brno. 23: Kávéházi zene.

Wien. 12: Gramofon. 15.15: A Machot zenekar játéka. 17.15: Gutowsky Lilly és Zerner Gertrud négykezes zongorázása. 18 és 15: Az Ausztria-Németország munkáslabdargómérkőzés helyszini közvetítése Frankfurtból. 19.30: Ünnepi hangverseny.

Dražbeni oglas

Na temelju odobrenja okružnog kao stečajnog Suda u Novom Sadu br. 2677/247/930 potpisani kurator stečajne mase prezadužene novosadske štedionice k.z. prodaje uz pismenu ofertalnu licitaciju jedan auto u ispravnom stanju marke „Benjamin“ od 4 HP, koji se nalazi u mehaničkoj radionici Josifa Felegija, Futoška ul. 92, zatim jedan auto u ispravnom stanju marke „MARTA“ teretni od 35/40 HP, koji se nalazi u auto garaži Mite Kalenića u Novom Sadu, Futoški put br. 150.

Licitanti, koji nameravaju konkurisati neka svoje pismene offerate podnesu potpisanom do zaključne 1. maja o.g. u 12 sati pre podne.

Automobili će se prodati najboljim nuodiocima i to na taj način što će se nakon otvaranja offerata u slučaju nepovoljnih cena održati usmena licitacija i to 1. maja u 2 sata po podne za auto nalazeći se u radionici Felegija a u 3 sata po podne za auto nalazeći se u garaži Kalenića. Kupci su dužni kupovninu odmah položiti zajedne sa preno-nom pristojbom. U koliko se na dražbi ne pokaže dovoljan broj licanata i u koliko ponude nebi odgovarale, potpisani staratelj je ovlašten da dražbu obustavi.

Pobližne informacije kod potpisanoga. Novisad, 24. ap. ila 1930.

Dr. Vasilije Stanković, advokat kao staratelj stečajne mase novosadskog štedionice k. z. u Novom Sadu

Akar a
csúztól
REUMÁTÓL
zsábatól
és isiástól
veszély nélkül megszabadulni?

A reuma rettenetes, rendkívül elterjedt betegség, amely sem szegényt, sem gazdagot nem kímél, áldozatai vannak az egyszerű kunyhokban és a fényes palotákban egyaránt. Különösen sok alakban jelentkezik ez betegség és sok olyan

betegség, amelynek más neve is van, gyakran nem más, mint

reuma

Végtag- és izomfájdalmak, dagadt izületek, egsőrdült kezek és lábak, száraz, szagátalás a különféle testrészekben, sőt gyakran a szembetegség is a reuma következménye. Amilyen sokoldalú maga a betegség, annyiféle lehető és lehetetlen gyógyszernek, orvosságoknak, kenőcsöknek és kevereknek száma, amelyet a reumabetegeknek ajánlanak. A legtöbb ilyen szer nem alkalmas a gyógyításra, legfeljebb nagyon rövid időre enyhülést hoz. Amit mi ajánlunk Önnek, egy teljesen ártalmatlan lókovára,

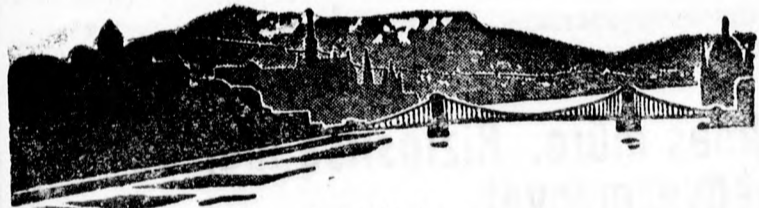

amely már sok szenvedőn segített A mi kuránk kitűnő és gyorsan hat elhanyagolt, krónikus betegségeknél is.

Uj híveket szerzendő, elhatároztuk, hogy mindenkinek, aki hozzánk fordul, a mi nagyon érdekes és tanulságos ismertetésünket teljesen ingyen megküldjük.

Akit tehát fájdalma kizoznak, aki gyorsan, alaposan és veszély nélkül akar szabadulni bajától, írjon még ma!

AUGUST MÄRZKE, BERLIN - Wilmersdorf
Bruchsaterstrasse Nr. 5. Abt. 25.

Jubiláris
BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3-12

A magyar Ipar Ünnepi bemutatója. Külön nemzeti pavillon Jugoszlávia számára 25-50% utazási kedvezmény Vizummentes határátlépés

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:

BUDAPESTEN: a Vásártudóban, V. Alkotmány u. 8. NOVISADON: a Kereskedelmi és Iparbanknál, a Putnik irodánál, a Lustig bankháznál és a Merkur banknál. Jugoszláv központi képviselet: M. kir. Kereskedelmi Képviselet Beograd, Palata Akademia

FIGYELEM!

Mielőtt jégszekrényt vásárol, tekintse meg raktárunkat, ahol széles választékban szolid árúval oltasón fedezhet. Ugyazintén ajánljuk butorgyártmányainkat, melyek a legkényesebb izlésnek is megfelelnek. Kivánatra terv szerinti lakás berendezéseket bármilyen stíli- és fanemben készitünk

Braća Goldner
Tvornica ormana za led, drvenih nameštaja i metalne robe
SUBOTICA
Jugovića 20. Telefon 134

Legujabb minták szerinti

ridikülök

külföldiek, saját készítésűek
legolcsóbbak

Andrássynál
Suboticán

Rendelésre a legkényesebb izlésnek megfelelő munkát garantálom!

Rádió-Grammofon 7 lámpás erősitővel, mely egyúttal egy 7 lámpás villanyrádió beépített dinamikus hangszóróval, kávéházak, mozik, kerthelyiségek, vendéglők, tánchelyiségek részére. A NORA gyár legujabb remeke. Érdeklődőknek bármikor szívesen bemutatom.

Képviselet: **KRAUSZ NIROLA**, Novisad, Jevrejska 18. Tel. 23-25

7 1/2
oktávra
terjed a
TELEFUNKEN 40
hangskálája!

Európavevő, árnyékoltrácsu csővel és **ÁLLOMÁSVÁLASZTÓVAL**

Többé NEM kell KERESNI — csak **BEÁLLITANI** a kívánt állomást. Magas antenna nélkül.

Kérje még ma díjmentes ismertetésünket! **Jugosl. Siemens A. D., Beograd,** Kr. Aleksandra 8

TELEFUNKEN

A VEZETŐ VILÁGMÁRKA
Képviselet minden nagyobb városban

Az összes világhírű **TELEFUNKEN**

UJDONSÁGOK GYÁRI LERAKATA SUBOTICÁN

A CENTRÁL RÁDIÓNÁL Kaszinó épület Színház mellett

Palics gyógyfürdő

Subotica mellett. A Dunabánság legideálisabb nyaraló helye. Modern komforttal berendezett hideg és meleg vízzel ellátott szállodák. Hideg, meleg és gyógyiszapfürdő. Az ország legszebb és legnagyobb Strandja. Gyönyörű park, nemzetközi konyha, orvosi felügyelet és mélyen leszállított árak.

Kérjen prospektust! **Igazgatóság.**

Orkán és Glória kerékpárok, F. N. motorkerékpárok

garantált kiváló minőségben, kedvező részletfizetésre is kaphatók!
Főraktár: ENGL ADOLFA SIN, NOVISAD Radnička ulica 8.

FIÓKOK:

OSIJEK VEL. BEČKEREK SUBOTICA
Štrosmajerova ulica 13. Kralja Aleksandra 24. Gyümölcsplac

Stari Bečej, Kralja Petra ul. 2. Novisad, Express, J. Hováth, Pašičeva 19

KÉPVISELETEK AZ ORSZÁG MINDEN RÉSZÉBEN!

A háromkötetes hatalmas mű tíz részre oszlik. A tíz rész tartalma a következő: I. Az emberi test gépezete és működése. II. Az állat- és növényvilág csodái. III. Földünk kalandos története az őskortól napjainkig. IV. Az élőlények keletkezése és fejlődése V. Az öröklődés törvényei. VI. A mai élet képe a sarkvidéktől trópusokig. VII. Egészség és betegség. VIII. A lélek, az ösztön, a tudat, az álom, a halál és a túlvilág misztériumai. IX. Pillantás a jövőbe. X. Mit ígér a tudomány a következő évtizedeknek?

Minden regénynél izgalmasabb!
A modern élettudomány bibliája

H. G. WELLS

és

HUXLEY

Nagy Biológiája:

AZ ÉLET CSODÁI

Három hatalmas kötet - 1000 oldal - 1000 egyszínű és színes kép

Fordította **Dr. Lambrecht Kálmán**, egyet. magántanár

Az élet utja, keletkezése, fejlődése, a gondolat és érzés működése, az emberek, növények és állatok világa, a születés, szerelem és álom problémája... mindmegannyi titok. Az élet nagy és csodálatos kalandja ez, amire fel kell vértetni magát minden embernek. - A világ legnépszerűbb írója és a zseniális tudós hozzáférhetővé tették a nagyközönség számára az élet titkainak megismerését, az őskortól a legújabb felfedezésekig. Gyakorlati haszna mérhetetlen.

Olcsó előjegyzést hirdetünk erre a hatalmas műre. Biztosítsa idejében az előfizetés hármaskedvezményét.

Mindazok, akik 1930 május 20-ig beküldik előfizetésüket a következő három kedvezményt élvezik:

1. A művet, melynek megjelenésekor **760— dinár lesz a bolti ára**

600 dinár előfizetési áron kapják

2. Ezt az összeget **havi 75 dináros részletben** törleszthetik 1930 május havától kezdve.

3. Teljesen **ingyen** (ajándékba) **kapnak 8 regényt** egész vászonkötésben, amelyeket szabadon választhatnak H. G. Wells 20 kötetes Reprezentatív Regénysorozatából. — Az ajándékköteteket június, július, augusztus és szeptember hónapokban teljesen költségmentesen szállítjuk.

Fizessen elő a Nagy Biológiára, mert ez a világ **legérdekesebb**, mindent felölelő **könyve**.

Mit takarít meg, ha előfizetésben rendeli meg?!

Ha megjelenés után veszi meg, akkor kerül:

Wells: Az élet csodái 760— dinár
8 kötet Wells regény 288— dinár
Összesen 1048— dinár

Ha most megrendeli:

Ugy a Wells: Az élet csodái és 8 Wells regény együtt 600 dinár.

448 dinárt takarít meg!

ITT KIVÁGANDÓ

„Literaria“ lap- és könyvterjesztő vállalat

Subotica

Ezennel előfizetek Wells—Huxley 3 kötetes nagy biológiájára (Az Élet csodái) és igényt tartok a hármaskedvezményre.

I. 600 dinár kedvezményes árat fizetek. II. 1930. májustól kezdődő hetvenötödinaros havi részletben törlesztetek. III. Az alant felsorolt Wells-regényekből az általam aláhuzott nyolc kötetet vászonkötésben, teljesen ingyen kapom.

Tudomásul veszem, hogy a mű ez év karácsonyára kerül szállításra, míg az ajándékregényeket június, július, augusztus, szeptember hónapokban — esedékes részleteim beérkezése után — küldik.

A havi részleteket: postatakarékpénztári számlájukra utalom (befizetési lapokat kérek).

Az ajándékköteteket porto- és költségmentesen küldjék.

Kelt

Név és foglalkozás:

Pontos cím:

AJÁNDÉKKÖTETEK: 1. Anna Veronika. 2. Az istenek eledele. 3. Egy jámbor lélek története. 4. A láthatatlan ember. 5—6. William Glissold világa. 7. Mr. Polly lázadása. 8. Amikor az üstökös eljön. 9. Egyelőre . . . 10. Élet és kaland. 11—12. Tomc Bunyay. 13. Mr. Britling. 14. Csodálatos történetek. 15. Az álom. 16. Bealby. 17. Mr. Lewisham és a szerelem. 18. A tengeri tündér. 19—20. A szenvedélyes barátok